

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Hallinto | Sisäministeriön julkaisuja 2024:7

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 200) tilinpäätös 2023

Sisäministeriön julkaisuja 2024:7

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 200) tilinpäätös 2023

Sisäministeriö Helsinki 2024

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Sisäministeriö

CC BY-SA 4.0

ISBN pdf: 978-952-324-953-0

ISSN pdf: 2490-077X

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2024

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 200) tilinpäätös 2023

Sisäministeriön julkaisuja 2024:7		Teema	Hallinto
Julkaisija	Sisäministeriö		
Yhteisötekijä	Sisäministeriö		
Kieli	suomi	Sivumäärä	102
Tiivistelmä	<p>Sisäministeriön kirjanpitoyksikön vuoden 2023 tilinpäätös koostuu toimintakertomuksesta, talousarvion toteutumista kuvaavasta toteumalaskelmasta, tuottoja ja kuluja kuvaavasta tuotto- ja kululaskelmasta, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavasta taseesta ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista.</p> <p>Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä raportoinnin ministeriön toiminnan yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voimavarojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös sisäisen valvonnan arviointilausuman, kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvedot väärinkäytöksistä.</p>		
Asiasanat	sisäministeriö, tilinpäätös, toimintakertomus, talous		
ISBN PDF	978-952-324-953-0	ISSN PDF	2490-077X
Julkaisun osoite	https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-953-0		

Bokslut för Inrikesministeriets bokföringsenhet (BFE 200) 2023

Inrikesministeriets publikationer 2024:7		Tema	Förvaltning
Utgivare	Inrikesministeriet		
Utarbetad av	Inrikesministeriet		
Språk	finska	Sidantal	102
Referat	<p>Bokslutet för 2023 för Inrikesministeriets bokföringsenhet består av en verksamhetsberättelse, utfallskalkyler som redogör för utfallet av budgeten, en intäktsoch kostnadskalkyl som redogör för intäkterna och kostnaderna, en balansräkning som redogör för den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och uppgifter som lämnas i bilagor.</p> <p>Den verksamhetsberättelse som ingår i bokslutet innehåller ledningens verksamhetsrapport, en rapport över de samhälleliga verkningarna av ministeriets verksamhet, en beskrivning av den funktionella effektiviteten, avkastningen och kvalitetsledningen samt om hanteringen av mänskliga resurser.</p> <p>Verksamhetsberättelsen innehåller också ett utlåtande om bedömningen av den interna kontrollen, resultaten av helhetsbedömningarna och sammanfattningar av oegentligheter.</p>		
Nyckelord	inrikesministeriet, ekonomi, bokslut, verksamhetsberättelse		
ISBN PDF	978-952-324-953-0	ISSN PDF	2490-077X
URN-adress	https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-953-0		

Sisältö

1	Toimintakertomus	7
1.1	Johdon katsaus	7
1.2	Tuloksellisuus.....	10
1.3	Vaikuttavuus.....	11
1.3.1	Toiminnan vaikuttavuus.....	12
1.3.1.1	Sisäministeriön strategiset tulostavoitteet.....	12
1.3.1.2	Kriisinhallintakeskuksen tavoitteet	33
1.3.2	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	37
1.4	Toiminnallinen tehokkuus.....	38
1.4.1	Toiminnan tuottavuus	38
1.4.2	Toiminnan taloudellisuus	39
1.4.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	43
1.4.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	44
1.5	Tuotokset ja laadunhallinta.....	44
1.5.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	44
1.5.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	46
1.6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	46
1.7	Tilinpäätösanalyysi.....	53
1.7.1	Rahoituksen rakenne.....	53
1.7.2	Talousarvion toteutuminen	56
1.7.3	Tuotto- ja kululaskelma.....	65
1.7.4	Tase	67
1.8	Sisäisen valvonnan vahvistus- ja arviointilausuma	69
1.9	Arviointien tulokset	71
1.10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	71
1.10.1	Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	71
1.10.2	Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot.....	71
2	Sisäministeriön talousarvion toteumalaskelma.....	72
3	Sisäministeriön tuotto- ja kululaskelma	76
4	Sisäministeriön tase.....	78

5	Liitetiedot	80
5.1	Tilinpäätöslaskelmien liitteet	80
	Liite 1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta	82
	Liite 2 Nettoutetut tulot ja menot	85
	Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset	86
	Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat	87
	Liite 5 Henkilöstökulujen erittely	88
	Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset	89
	Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	90
	Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut	91
	Liite 9 Talousarviotaloudesta annetut lainat	92
	Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset	93
	Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat	94
	Liite 12 Valtiotakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut	95
	Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	96
	Liite 14 Taseeseen sisällyttömät rahastoidut varat	97
	Liite 15 Velan muutokset	98
	Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio	99
	Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot	100
	Liite 18 Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma ja kuvaus kustannuslaskennan periaatteista	101
6	Allekirjoitukset	102

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Turvallisuustilanne jatkui epävarmana kertomusvuoden aikana. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on edelleen heijastunut voimakkaasti Suomen turvallisuusympäristöön. Lisäksi useat muut kansanväliset konfliktit haastoivat sääntöpohjaista järjestelmäämme. Toimintaympäristön ja turvallisuustilanteen pysyvään muutokseen on vastattu ministeriössä monin eri toimin. Merelliseen infrastruktuuriin ja itärajan turvallisuustilanteeseen liittyvien ajankohtaisten toimien lisäksi keskityttiin viranomaisten varautumisen kehittämiseen ja lainsäädäntötarpeiden selvittämiseen.

Itämerellä kriittiseen infrastruktuurin kohdistui vahingonteko 8.10.2023, kun Suomen ja Viron välillä kulkeva Balticconnector-kaasuputki sekä tietoliikennekaapeli vaurioituivat. Kaasuputken vaurioitumista tutkitaan törkeänä tuhotyönä ja esitutkinnasta vastaa Keskusrikospoliisi. Balticconnector-kaasuputki on EU:n yhteistä infrastruktuuria.

Välineellistetty maahantulo Venäjältä ja sen laajeneminen aiheuttivat kertomusvuoden lopulla vakavan uhan kansalliselle turvallisuudelle ja yleiselle järjestykselle. Valtioneuvosto teki 16.11.2023 alkaen useita päätöksiä Suomen ja Venäjän välisellä maarajalla tapahtuneen sääntöjenvastaisen maahantulon ilmiön vuoksi. Suomen rajaturvallisuutta vahvistettiin sulkemalla väliaikaisesti ensin osa Suomen itärajan rajanylityspaikoista ja keskittämällä kansainvälisen suojelun hakemisen vain osaan itärajan rajanylityspaikoista. Sisäministeriö ja ulkoministeriö käynnistivät maahantulijoille suunnatun lähtömaaviestinnän so-messa. Myöhemmin suljettiin väliaikaisesti kaikki itärajan rajanylityspaikat ja kansainvälisen suojelun hakeminen keskitettiin rajanylityspaikoista annetussa

valtioneuvoston asetuksessa säädetyille lentoliikenteen ja vesiliikenteen rajanylityspaikoille.

Suomesta tuli Pohjois-Atlantin liitto Naton jäsen 4.4.2023. Nato-jäsenyys lisää Suomen turvallisuutta muuttuneessa toimintaympäristössä. Sisäministeriön hallinnonala kytkeytyy Naton yhteisen puolustuksen vahvistamiseen erityisesti sisäisen turvallisuuden ja siviilivalmiuden ylläpidon sekä yhteiskunnan kriisinkestävyuden varmistamisen kautta. Sisäministeriö osallistui tiiviisti EU:n ja Naton puitteissa käytyyn poliittiseen ja virkamiestason keskusteluun yhteiskunnan kriisinkestävyuden ja varautumisen vahvistamisesta.

Sisäministeriö koordinoi siviilipuolen materiaaliavunantoa Ukrainaan EU:n pelastuspalvelumekanismien kautta. Materiaaliavulla tuetaan Ukrainan resilienssiä ylläpitämällä Ukrainan viranomaisien ja yhteiskunnan toimintakykyä ja vähentämällä Venäjän iskujen vaikutuksia.

Sisäministeriön johdolla poikkihallinnollisessa yhteistyössä valmisteltu rescEU CBRN -valmiusvarastointihanke käynnistyi. Euroopan komission 242 milj. euron rahoituksella Suomeen perustetaan yksi Euroopan suurimmista rescEU-kapasiteeteista.

Kaikkiin tietoon tulleisiin merellä tapahtuneisiin meripelastuksen vaaratilanteisiin kyettiin osoittamaan apua vuoden 2023 aikana. Ministeriön johdolla valmisteltu ympäristövahinkojen torjunnan kansallinen strategia vuoteen 2035 -asiakirja vahvistettiin valtioneuvoston periaatepäätöksellä helmikuussa 2023.

Kesällä 2023 julkaistiin uudistettu poliisibarometri, jonka mukaan väestön luottamus poliisiin on edelleen korkealla (91%) ja poliisin legitimiteetti on vahva. Poliisin toimintaedellytyksiä parannettiin sisäministeriössä lukuisin toimin. Kehittämistoimien vaikutukset näkyvät pidemmällä aikavälillä, mutta poliisilla on nyt aiempaa paremmat edellytykset suunnitella ja kehittää toimintaansa pitkäjänteisesti sekä kuroa umpeen alueellisia eroja poliisin peruspalveluissa. Vuonna 2023 panostettiin erityisesti nuorisoriikollisuuden ja katujengi-ilmiön torjuntaan yhteistyössä keskeisten toimijoiden kanssa.

Kansallisen turvallisuuden vahvistamiseksi sisäministeriö asetti 21.12.2023 lainsäädäntöhankkeen siviilitiedustelulainsäädännön ja poliisin henkilötietolain 7 luvun tarkistamiseksi.

Maahanmuuttopolitiikan yhteiskunnallista vaikuttavuutta vahvistettiin aktiivisella sidosryhmäyhteistyöllä ja yhteiskunnallisella keskustelulla erityisesti ulkomaalaislain kokonaisuudistukseen liittyen. Vuoden toisella puoliskolla ulkomaalaislain uudistus aloitettiin useilla erillishankkeilla, joilla toimeenpannaan hallitusohjelman tavoitteita turvapaikkapolitiikan tiukentamiseksi ja väärinkäytösten ehkäisemiseksi. Hallitusohjelman mukaisesti on aloitettu myös kansalaistamisen edellytysten tiukentaminen sekä vapaaehtoisen paluun ja maastapoistamisen paketin mukaisten muutosten ja selvitysten valmistelu.

Hyvinvointialueet käynnistivät toimintansa 1.1.2023. Pelastustoimen palveluiden toteutumisesta ja talouden tilasta laadittiin vuonna 2023 hyvinvointialuekohtaiset selvitykset, aluehallintovirastot laativat aluekohtaiset ja valtakunnallisen asiantuntija-arvion sekä sisäministeriö laati valtakunnallisen selvityksen.

Kevään 2023 tekninen kehyspäättös vuosille 2024–27 korjasi sisäministeriön hallinnonalan määrärahatilannetta merkittävästi ja siltä osin lähtökohtaa uuteen vaalikauteen voidaan pitää hyvänä. Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa lisättiin sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton resursseja, mutta maahanmuuttoon kohdennettiin myös huomattavat säästöt. Yleinen kustannustason nousu on lisännyt menopaineita etenkin ICT- ja toimitilakustannuksissa ja ne tulevat haastamaan hallinnonalan taloudellisen tilanteen lähivuosina. Sisäministeriön hallinnonalan määrärahakehys laskee vuosien 2025-27 tarkistetun kehyspäättöksen mukaisesti vuoden 2025 yhteensä 2,27 mrd. tasosta kehyskauden lopun 1,92 mrd. tasoon vuonna 2027. Ministeriössä on käynnistetty syksyllä 2023 talouden sopeuttamiseen tähtäävät keskustelut. Riittävän ajoissa käynnistetyillä toimilla tähdätään siihen, että henkilöstömäärän sopeuttaminen voidaan toteuttaa hallitusti hyvää henkilöstöpolitiikkaan noudattaen. Ministeriön keskeisten lakisäätteisten tehtävien riittävä resurssointi varmistetaan sopeuttamisessa.

Hallitusohjelman valmistelu ja sen toimeenpanon käynnistäminen edellytti ministeriössä tiivistä työskentelyä. Vuoden aikana valmisteltiin sisäministeriön konsernistrategia, joka määrittää sisäministeriön ja sen hallinnonalan toiminnan tärkeimmät pitkän aikavälin yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ja toimintaperiaatteet vuoteen 2031 asti. Sisäministeriö jatkoi aktiivisesti ja pitkäjänteisesti ministeriön lainvalmistelun laadun kehittämistä.

Työtyytyväisyyden kokonaisindeksin (VMBaro) arvo oli sisäministeriössä hyvällä tasolla (v. 2023 3,78, v. 2022 3,79). Tyytyväisyyden kokonaisindeksi on siis pysynyt lähes samana edellisvuoteen nähden. Tulosten perusteella työhyvinvointi on ministeriössä yli valtion keskiarvon. Kriisinhallintakeskuksessa toteutettu VMBaro-työtyytyväisyyskysely osoitti, että keskuksen työtyytyväisyys on kyselyn tulosten perusteella erinomaisella tasolla, sillä kokonaistyötyytyväisyyden arvosana oli 4,14 (v. 2022 4,09).

Hallituksen ja eduskunnan edellyttämät tehtävät ja linjaukset pystyttiin toteuttamaan ja ministeriö saavutti toiminnalleen asetetut tavoitteet keskeisissä tehtävissään eli säädösvalmistelussa, hallinnonalan ohjauksessa sekä kansainvälisissä tehtävissä. Sisäasiainhallinto on ministeriön johdolla kyennyt haastavasta toimintaympäristöstä ja resurssitilanteesta huolimatta pääsääntöisesti varmistamaan laadukkaiden sisäisen turvallisuuden palveluiden tuottamisen sekä sen, että sisäisen turvallisuuden viranomaiset ovat olleet näkyvissä ja tavoitettavissa.

1.2 Tuloksellisuus

Ministeriön toiminnan suunnittelussa ja tavoitteiden asetannassa hyödynnetään tuloksellisuusketjumallia, jolla varmistetaan kytkentä hallitusohjelmasta ja konsernistrategiasta toiminnallisiin tulostavoitteisiin. Suunnittelun lähtökohtana ovat hallitusohjelman tavoitteet ja hallinnonalan konsernistrategian yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet. Ministeriön toiminnalliset tulostavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet on suunniteltu edellä mainittuihin tavoitekokonaisuuksiin.

Sisäministeriön toiminta- ja taloussuunnitelmassa vuosille 2023–2027 on asetettu sisäministeriön hallinnonalan konsernistrategian tavoitteisiin pohjautuvat ministeriön strategiset tavoitteet vuosille 2023–2027. Ministeriön toiminnalliset tulostavoitteet vuodelle 2023 vahvistettiin ministeriön sisäisissä tulossopimuksissa vuosille 2023–2027. Vuodelle 2023 vahvistettujen toiminnallisten tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tämän toimintakertomuksen kappaleessa 1.3. Sisäministeriön hallinnonalan kirjanpitoyksikköinä toimivat virastot ja laitokset raportoivat toimintansa tuloksellisuudesta omissa toimintakertomuksissaan.

1.3 Vaikuttavuus

Vuoden 2023 talousarviossa sisäministeriön hallinnonalalle asetettiin seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2023:

- Turvallisuuden tunne on korkea kaikissa väestöryhmissä
- Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa
- Kansallisen turvallisuuden uhat sekä vakavat häiriöt torjutaan
- Maahanmuutolla rakennetaan kestävää Suomea
- Aktiivinen EU- ja kansainvälinen toiminta sekä yhteistyö vahvistavat strategisten tavoitteiden saavuttamista
- Hyvinvoiva, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon

Pääministeri Orpon hallitusohjelman pohjalta laaditussa konsernistategiassa hallinnonalan toiminnalle on asetettu seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet:

- Kiireellisten viranomaispalvelujen saavutettavuus on hyvä.
- Väkivalta ja onnettomuudet vähenevät. Jengi- ja järjestäytynyt rikollisuus eivät saa kasvusijaa suomalaisessa yhteiskunnassa.
- Suomeen kohdistuva maahanmuutto ei aiheuta turvallisuusuhkaa eikä maahanmuuttojärjestelmämme mahdollista väärinkäytöksiä. Maasta poistutaan tai poistetaan tehokkaasti.
- Ihmiset, viranomaiset, elinkeinoelämä ja yhteiskunta ovat hyvin varautuneita ulkopuoliseen vaikuttamiseen sekä erilaisiin kriiseihin ja häiriöihin.
- Ihmiset luottavat turvallisuusviranomaisiin.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman pohjalta laaditun sisäministeriön hallinnonalan konsernistategian tavoitteet toimivat pohjana ministeriön ja hallinnonalan vuosien 2024-2028 tulossopimusten valmistelussa.

Sisäministeriö raportoi toimialansa yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehityksestä hallituksen vuosikertomukseen sisältyvässä ministeriön toimialan tuloksellisuuden kuvauksessa. Tässä sisäministeriön kirjanpitoyksikön toimintakertomuksessa raportoidaan siitä, miten ministeriön toiminta on tukenut yhteis-

kunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista. Sisäministeriön hallinnon-alan kirjanpitoyksikköinä toimivat virastot ja laitokset raportoivat toimintakertomuksissaan oman toimintansa vaikuttavuudesta.

1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Toiminnallisten tulostavoitteiden toteutumista ja toiminnan tuloksellisuutta on arvioitu viisiportaisella arviointiasteikolla: erinomainen (tavoite ylitetty), hyvä (tavoite saavutettu), tyydyttävä (tavoite toteutunut osittain), välttävä (tavoite ei toteutunut), aloittamatta/heikko (toimenpiteitä tavoitteen saavuttamiseksi ei aloitettu tai tavoitteesta luovuttu harkinnan jälkeen).

1.3.1.1 Sisäministeriön strategiset tulostavoitteet

Sisäministeriö asetti sisäisissä tulossopimuksissa vuodelle 2023 yhteensä 58 toiminnallista tulostavoitetta, joista 40 tavoitetta eteni hyvin ja 1 tavoite erinomaisesti. Vuodelle 2023 asetetuista tavoitteista 17 eteni tyydyttävästi.

Tavoite 1: Turvallisuuden tunne on korkea kaikissa väestöryhmissä

- Ylläpidämme korkeaa luottamusta viranomaisiin, ja vahvistamme sitä niillä, joilla se on heikko.
- Olemme enemmän näkyvissä ja saavutettavissa fyysisesti ja virtuaalisesti myös heikomman palvelutason alueilla.
- Viestimme avoimesti, oikea-aikaisesti, saavutettavasti ja osallistumme aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2023-2027 asetettiin sisäministeriössä yhteensä 18 toiminnallista tulostavoitetta. Näistä 11 tavoitteen toteutus eteni vuonna 2023 hyvin (tavoite saavutettu) ja 7 tavoitteen toteutus eteni tyydyttävästi (tavoite toteutunut osittain).

Tavoite	Toteuma 2023
<p>Konsernitasoinen ohjaus lisää yhtenäisempää suunnittelua ja seurantaa keskittyen toiminnan vaikutuksiin, tulos- ja kustannusvastuuseen ja hyvän hallinnon edistämiseen.</p>	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ</p> <p>Konsernitasoisessa ohjauksessa on edetty tavoiteltuun suuntaan, mutta hallinnonalan toimialakohtainen siilomaisuus näkyy edelleen vahvasti. Toiminnan vaikutusten kuvaamisessa on haasteita.</p>
<p>Ennakointi, johtaminen ja päätöksenteko sisäministeriössä perustuu yhteiseen ja kaikille yhteneväisesti jaettuun tietoon.</p>	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ</p> <p>Hallinnonalan yhteistä strategista ennakointitoimintaa on kehitetty viimeisten kahden vuoden aikana systemaattisesti. Ennakointitietoa on tuotettu laajassa yhteistyössä erilaisin menetelmin ja eri käyttötarkoituksiin.</p>
<p>Väestön luottamus yhteiskuntaan ja poliisiin on korkealla, kun myös oikeusvaltion toimintaa turvataan. Luottamus poliisiin kasvaa erityisesti niissä ryhmissä, joissa se on keskimääräistä vähäisempää.</p>	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ</p> <p>Kesällä 2023 julkaistun poliisibarometrin mukaan väestön luottamus poliisiin on edelleen korkealla (91%) ja poliisin legitimitetti on vahva. Poliisin ennalta estävän toimintaan osoitettiin lisärahoitusta. Lisäksi panostettiin erityisesti nuorisorikollisuuden ja katujengi-ilmiön torjuntaan yhteistyössä keskeisten toimijoiden kanssa. Hallitusohjelman mukaisesti on käynnistetty päivitetyn kansallisen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyn toimenpideohjelman laatiminen.</p>
<p>Sisäisen tarkastuksen toiminnon korkea laatu ja jatkuva parantaminen.</p>	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ</p> <p>Sisäisen tarkastuksen itsearvioinnissa aiemmin todettuihin kehittämiskohteisiin panostaminen ja toiminnan suunnittelun kehittäminen toteutui vain osittain tarkastusyksikön henkilöstön vaihtumisen vuoksi. Komissiolta EUSA-rahastojen varainhoitovuoden 2022 tarkastuksesta kesällä 2023 saatu palaute oli myönteinen. Komission vuoden 2017 tarkastuksen lopullinen raportti saatiin joulukuussa 2023 ja sen edellyttämä toimenpidesuunnitelma laaditaan komissiolle toimitettavaksi helmikuun 2024 alkuun mennessä. EUSA-rahastojen tarkastusviranomaistehtävät on siirretty valtiovarain controller-toiminnolle ohjelmakauden 2021 – 2027 alusta lähtien, mikä mahdollistaa sisäisen tarkastuksen työpanoksen kohdentamisen ns. perinteisiin sisäisen tarkastuksen tarkastustehtäviin jatkossa.</p>

Tavoite	Toteuma 2023
<p>Sisäinen tarkastus tuottaa lisäarvoa sisäministeriön ja hallinnonalan ylimmälle johdolle sekä tukee toiminnallaan perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista. Lisäksi sisäinen tarkastus tukee ministeriötä ja sen hallinnonala eettisen toimintakulttuurin kehittämisessä.</p>	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ</p> <p>Tarkastusten suunnittelussa painotettiin riskilähtöisen näkökulman ohella vuorovaikutusta tarkastuskohteen kanssa. Vuosittaiset tarkastuskeskustelut ministeriön ylimmän johdon käytiin syksyllä 2023 ja niiden sisältö huomioidaan vuoden 2024 sisäisen valvonnan tarkastuksissa.</p>
<p>Sisäisen tarkastuksen toiminta on tehokasta ja suunnitelmallista.</p>	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ</p> <p>Vuoden 2023 toimintasuunnitelmaa ei pystytty toteuttamaan yksikön henkilöstön vaihtumisen vuoksi. Toteuttamatta jääneet ja edelleen ajankohtaiset tarkastukset on siirretty vuonna 2024 tehtäväksi. Vuosien 2022-2023 jälkiseurannat, joiden suositukset ovat edelleenkin ajankohtaisia, toteutetaan käytettävissä olevien tarkastuspäivien puitteissa vuoden 2024 aikana.</p>
<p>Sisäministeriö varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen.</p> <p>Keskeisenä painopisteenä on erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeiden huomioiminen toiminnassa.</p>	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ</p> <p>Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämistä on kehitetty sisäministeriössä viime vuosina merkittävästi ja sovitut toimien vaikutavuutta voidaan arvioida paremmin vasta pidemmällä aikavälillä. Vuonna 2023 ministeriölle ja SM:n hallinnonalan henkilöstölle järjestettiin koulutusta moniperusteisesta syrjinnästä. Lisäksi valmisteltiin turvallisen toimitilan periaatteet.</p>
<p>Uudelleen organisoitu pelastustoimi lisää suomalaisen yhteiskunnan turvallisuutta.</p>	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ</p> <p>Hyvinvointialueet käynnistivät toimintansa 1.1.2023. Ministeriö on ottanut käyttöön pelastustoimen järjestämislakiin perustuvan vuotuisen ohjauskokonaisuuden.</p> <p>Pelastustoimen tietopohjaa on vahvistettu vuoden 2022 tietoihin perustuvilla hyvinvointialueiden tuottamilla selvityksillä, aluehallintovirastojen aluekohtaisilla asiantuntija-arvioilla, Etelä-Suomen aluehallintoviraston valtakunnallisella asiantuntija-arviolla ja sisäministeriön vuosittaisella selvityksellä pelastustoimen palveluiden ja talouden tilasta sekä rahoituksen riittävydestä.</p> <p>Hyvinvointialueiden käynnistymisen todettiin kuormittavan alueita niin paljon, että suorituskykyjen määrittelymallin käyttöönottoa alueilla päätettiin lykätä vuoteen 2024. Sen sijaan on toteutettu pelastustoimen suunnittelu- ja ohjausjärjestelmän perehdytys. Lisäksi mallin käyttöönottoa on edistetty osana nykyisten suorituskykyjen kartoittamista, toimintavalmiuden suunnitteluohjeen valmistelua ja asetusvalmistelua.</p> <p>Hyvinvointialueuudistukseen liittyvät säädöshankkeet on toteutettu tai edenneet suunnitellusti yhteistyössä yksiköiden asiantuntijoiden kanssa sekä yhteistoiminnassa STM ja VM kanssa.</p>

Tavoite

Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan toimintaedellytysten edistämällä turvataan toimialan tuloksellisuuden kehittäminen sekä laadukkaat palvelut ja niiden saatavuus valtakunnallisesti yhdenmukaisina.

Toteuma 2023

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Hätäkeskuslaki uudistettiin vuonna 2023. Hätäkeskustoiminnasta annetun lain säännökset henkilötietojen käsittelystä muutettiin vastaamaan EU:n tietosuojalainsäädännön vaatimuksia.

Hätäkeskustietojärjestelmän toimivuus on lähes 100 % luokkaa, sen ylläpito on turvattu ja kehittäminen etenee suunnitelmien mukaisesti. Hätäpuheluun vastataan keskimäärin 4 sekunnissa ja 99 % hätäpuheluista vastataan alle 30 sekunnissa.

Koulutus uudistuksen toimeenpanoa linjaa hallitusohjelma, jonka mukaan pelastajakoulutusta kehitetään muuttamalla sitä ammattikorkeakoulutasoiseksi tällä hallituskaudella.

Hyvinvointialueet huolehtivat yleiskatteellisen rahoituksen puitteissa, että pelastustoimen palvelutaso toteutuu ja palvelut vastaavat valtakunnallisiin, alueellisiin ja paikallisiin tarpeisiin. Aluehallintovirastot valvovat ja arvioivat palvelutason toteutumista.

Sopimuspalokuntatoiminnan kansallisessa kehittämisessä on nojaututtu kehittämisohjelmaan, mutta vahvan sijan on saanut myös akuuttien ajankohtaisten asioiden käsittely.

Kehittämisohjelman toteutuminen on arvioitu 2023 lopussa.

Toimiva vuorovaikutus ja yhteistyö sekä ministeriössä, hallinnonalalla, valtioneuvostossa että sidosryhmien kanssa vahvistaa toimialan tuloksellisuutta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Pelastustoimen osalta ministeriön ohjausta ja vuorovaikutusta koskevaa erilliskyselyä ei toteutettu. Pelastustoimen vuorovaikutusta ja yhteistyötä ohjauksessa arvioitiin Luottamus ja Maine –kyselyllä. Pelastustoimen osalta tulos 3.83 (viides sija) on hienoista laskua edellisen vuoteen (-0.12), mikä on selitettävissä satunnaisvaihtelulla. Pelastustoimen maine on edelleen varsin hyvä.

Poliisin osalta monien vireillä olleiden hankkeiden myötä ministeriö on lisännyt tiedotteiden ja uutisten määrää. Lisäksi keskeisistä hankkeista on järjestetty tilaisuuksia ja tapaamisia mm. medialle. Poliisin keskeisille selvityksille ja hankkeille on ansaittu hyvin medianäkyvyyttä.

Somekanavissa sisällöt ovat sitouttaneet vuonna 2023 keskimäärin enemmän kuin vuonna 2022. Sosiaalisessa mediassa näkyvyyttä ovat saaneet erityisesti hallitusohjelman päätavoitteet ja vahvaa luottamusta poliisiin kuvannut poliisibarometri.

Tavoite

Poliisin toimintaedellytysten edistämisen avulla turvataan laadukkaat poliisipalvelut ja niiden saatavuus valtakunnallisesti yhdenvertaisina.

EU-sääntely tukee poliisin toimintamahdollisuuksia edistää rajat ylittävää yhteistyötä sekä sisäistä turvallisuutta.

Toteuma 2023**Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ**

Poliisin toimintaedellytyksiä ovat parannettu merkittävästi ministeriön lukuisin toimin vuonna 2023. Sekä teknisessä että syksyn kehyspäätöksessä poliisin perusrahoitus sai huomattavan korotuksen. Tavoitteen edistämiseksi on onnistuttu yhteistyössä keskeisten toimijoiden kanssa, vaikka poliisin peruspalveluiden alueelliset erot ovat kasvaneet PORA-organisaatiouudistusten jälkeen viimeisen kymmenen vuoden aikana (mm. uudistettu poliisibarometri, hallintorakenneselvitys). Kehittämistoimien (ml. pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteiden toimeenpanon) vaikutukset näkyvät pidemmällä aikavälillä. EU-tasolla Suomen näkemyksiä edistettiin onnistuneesti sisäisen turvallisuuden alalla (mm. tiedonvaihto-direktiivi, Prüm-asetus, tekoälyasetus ja konfiskaatiodirektiivi).

Rajavartiolaitos viestii avoimesti, aktiivisesti, monikanavaisesti ja oikea-aikaisesti raja- ja meriturvallisuutta lisäten sidosryhmien ja kansalaisten luottamuusta. Keskeisenä viestinnän painopisteenä on vähemmän tunnettujen ydintoimintojemme näkyvyyden lisäksi.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Rajavartiolaitos on panostanut viestinnässään kohderyhmiin, joita kohdataan päivittäisessä työssä. Rajavartiolaitos on viestinyt asiakokonaisuuksista, jotka edellisten kyselyiden perusteella on koettu vieraammiksi sekä käynnissä olevista strategisista hankkeista. Operatiivisen viestinnän valmius, nopeus ja saatavuus on ylläpidetty korkealla tasolla. Vuonna 2023 kiinnostusta ovat herättäneet erityisesti itärajan sääntöjenvastainen maahantulon ilmiö, Balticconnector-operaatio sekä Rajavartiolaitoksen uusien monitoimilentojen hankintaan tähtäävä MVX- ja itärajan esteita -hankkeet. Kiinnostus on ollut laajaa ulkomaita myöten. Tiedostusvälineet ovat arvioineet Rajavartiolaitoksen viestintää, sen laatua ja nopeutta sekä tavoitettavuutta myönteiseen sävyyn viimeisimmässä Luottamus&Maine -tutkimuksessa vuonna 2023, jossa Rajavartiolaitos saavutti ensimmäisen sijan kolmatta vuotta peräkkäin.

Harva-alueen muiden viranomaisten näkemys Rajavartiolaitoksen merkityksestä alueen turvallisuudelle nousi arvoon 4,2 (2021: 4,1). Harva-alueen asukkaiden kokemus Rajavartiolaitoksen merkityksestä turvallisuudelle sai arvon 3,9 (2021: 3,7).

Tavoite

Sisäministeriö nostaa yhteiskunnalliseen keskusteluun sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton teemoja ja osallistuu aktiivisesti vuorovaikutukseen sidosryhmien kanssa. Sisäministeriön näkyvyys, luotettavuus ja vaikuttavuus vahvistuvat avoimella viestinnällä, suunnitelmallisella viestintäyhteistyöllä ja osaavalla kriisiviestinnällä.

Toteuma 2023**Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ**

Uuden hallituksen aloitettua työnsä julkiseen keskusteluun on nostettu aktiivisesti hallitusohjelman teemoja videoin, somepostauksin, tiedottein, spiikkarein ja järjestämällä mediatilaisuuksia.

Uuden hallitusohjelman maahanmuuttokirjaukset ovat olleet näkyvästi esillä julkisuudessa.

Käynnistetty omatoimisen varautumisen kampanja nuorille.

Ministeriö somekanavilla on yli 91 000 seuraajaa (kasvua 11 % edellisvuodesta). Uutena kanavana käytössä Instagram.

Ministeriön X:n (Twitterin) aktiivinen käyttö on vähentynyt.

Ministeriä lukuun ottamatta johdon näkyvyys on vähäistä.

Luottamus&Maine 2023 (tavoitetaso 3,0) tulos: 3,20.

Omatoimisen varautumisen kampanjalähtöjen tavoitavuus: yhteensä 8 milj. näyttökertaa somekanavissa, klikkauksia 72h-sivustolle lähes 32 000.

Vahvistamme sisäministeriön ja hallinnonalan viestintäosaamista siten, että se vastaa paremmin nykyistä viestintäympäristöä.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Viestintäkoulutusta on jatkettu systemaattisesti vuonna 2023.

Viestintäjohtajien työkierrolla vahvistettiin SM:n ja poliisin osaamista ja yhteistyötä. Ministeriö organisoivat viestijöiden mentorointiohjelman vuodelle 2023 ja kartoitti kyselyllä työkierrosta kiinnostuneita viestijöitä.

Laadittu väestönsuojelun valtakunnallinen viestintäsuunnitelma.

Varmistamme työyhteisöviestinnän toimivuuden uudessa työskentelyympäristössä. Viestimme aktiivisesti vastuullisena työnantajana.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ

Ministeriö on tukenut työyhteisöviestinnällä Valtti-siirtymää, tiimityön kehittämistä ministeriössä sekä siirtymistä Valtioneuvoston yhteiseen intraan (Kampus).

Ministeriön 'SM työnantajana' -nettisivut on päivitetty. Järjestetty SM:n arvokeskustelu.

Asioiden käsittely esikunnan tukipalveluissa on sujuvaa, oikea-aikaista ja laadukasta.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Ensimmäistä kertaa poliittisen johdon avustamisen käytänteet koottiin yhtenäiseksi ohjeistukseksi. Ohjeen tarkoituksena on tukea SM:n virkakunnan työtä poliittisen johdon avustamisessa sekä varmistaa, että poliittisella johdolla on ajantasainen ja riittävä tieto käytössä. Ohjeistus käsittelee toimintatapoja ja prosesseja poliittisen johdon avustamisessa. Lisäksi ministerin ja poliittisen esikunnan perehdytyksen suunnittelussa ja toteutuksessa onnistuttiin hyvin. Edelleen ministeriön johtoryhmätyöskentelyä ja asioiden käsittelyä johtoryhmien välillä on kehitetty järjestelmällisempään ja ennakoivampaan suuntaan.

Tavoite 2: Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa

- Ennakoimme ja ennalta ehkäisemme turvallisuusuhkia laajalla yhteistyöllä ja edistämme ihmisten kykyä toimia onnettomuuksissa ja häiriötilanteissa.
- Estämme turvallisuusongelmien kasautumista samoille ihmisille, ryhmille tai alueille.
- Hälytyspalvelumme toimivat ja apua on saatavilla nopeasti.
- Ennalta estämme, paljastamme ja selvitämme rikoksia tehokkaasti ja tuloksellisesti.
- Pienennämme hiilijalanjälkeä ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja teemme aktiivisia toimia ilmastonmuutokseen varautumiseksi sekä sopeutumiseksi.

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2023-2027 asetettiin sisäministeriössä yhteensä 6 toiminnallista tulostavoitetta. Näistä 4 tavoitteen toteutus eteni vuonna 2023 hyvin (tavoite saavutettu) ja 2 tavoitteen toteutus eteni tyydyttävästi (tavoite toteutunut osittain).

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2023.

Tavoite	Toteuma 2023
Uusi ennakointimalli vahvistaa (keskipitkän ja pitkän aikavälin) strategista suunnittelua.	Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ Hallinnonalan uusi strategisen ennakkoinnin malli vahvistaa strategista suunnittelua vahvistamalla yhteistä ymmärrystä tulevaisuudesta sekä tuomalla ennakoititiedon osaksi strategisen suunnittelun tietopohjaa.
Ilmiö- ja tiimilähtöinen työskentelytapa mahdollistaa tehokkaan yhteistyön muiden toimijoiden kanssa yhteisten haasteiden ratkaisemiseksi.	Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ Ilmiölähtöinen työ on edennyt jonkin verran ministeriössä, mutta kehittämishankkeessa suunniteltua laajamittaisesta tiimityön käyttöön otosta on luovuttu ministeriön johdon päätöksellä.

Tavoite

(Pelastustoimen ohjauksen seurauksena) pelastuslaitokset vahvistavat onnettomuuksia ennalta ehkäiseviä toimia sekä onnettomuuksien ja vahinkojen määrä vähenee.

Toteuma 2023**Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ**

Onnettomuuksia ehkäisevien toimien toteutusta on edistetty, ja tilannekuva onnettomuuksien ehkäisyn nykytilanteesta ja kehittämistarpeista on tarkentunut. Onnettomuuksien ehkäisyn tietojärjestelmän ja sähköisen asiointialustan aikataulu on viivästyneessä rahoitustilanteen johdosta suunnitellusta.

Ministeriö on laatinut ensimmäisen vuosittaisen selvityksen, jonka osana on laadittu valtakunnallinen yhteenveto onnettomuuskehityksestä. Selvitys osoitti, että kaikki hyvinvointialueiden pelastustoimet eivät seuraa onnettomuuskehitystä systemaattisesti. Asiasta on laadittu toimenpidesuositus hyvinvointialueille vuodelle 2024.

Itämeren alueen valtioilla on hyvät edellytykset toimia tehokkaasti yhdessä monialaonnettomuuksien pelastus- ja torjuntatehtävissä.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Rajavartiolaitos on osallistunut Itämeren alueella monialaisen merellisen turvallisuuden yhteistyön kehittämiseen Itämeren alueen rajavalvontayhteistyön (Baltic Sea Region Border Control Co-operation, BSRBCC), Itämeren suojelusopimuksen (HELCOM) sekä Kööpenhaminan sopimuksen puitteissa. Rajavartiolaitos valmistautui ottamaan BSRBCC yhteistyön puheenjohtajuuden vastaan vuonna 2024.

Rajavartiolaitos osallistui BALEX 2023 ympäristövahinkojen torjunnan harjoitukseen Latviassa elo-syyskuussa 2023. Rajavartiolaitoksen RV20-luokan partiovene osallistui miehistöineen kansainväliseen monialaiseen merelliseen yhteisoperaatioon (Multipurpose Maritime Operation, MMO) Itämerellä.

Rajavartiolaitos kykeni ylläpitämään jatkuvaa johtamis-, viestitys- ja suoritusvalmiutta meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtäviin. Kaikkiin Rajavartiolaitoksen tietoon tullessiin merellä tapahtuneisiin meripelastuksen vaaratilanteisiin kyettiin osoittamaan apua.

Rajavartiolaitoksen meriturvallisuusjärjestelmä auditointiin ensimmäistä kertaa ulkopuolisen tahon (Liikenne- ja viestintävirasto Traficom) toimesta vuoden 2023 aikana. Auditoinnin yhteydessä Rajavartiolaitoksen IMO:n (International Maritime Organisation) ISM (International Safety Management Code) -koodiin perustuvan järjestelmän todettiin olevan hyvällä tasolla ja Rajavartiolaitoksen henkilöstön olevan motivoitunutta järjestelmän hyödyntämiseen.

Tavoite

Poliisitoimialan ohjauksen tuloksena poliisin rikosten ennalta ehkäisy lisääntyy ja henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset, seksuaali- ja yhteiskunnalle haitallisimmat rikokset sekä niiden haitat vähenevät.

Toteuma 2023**Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ**

Tavoitteet ovat toteutuneet hyvin ministeriön toimien osalta vaikka rikollisuuden määrä ei ole vähentynyt. Vaikutukset syntyvät pidemmällä aikavälillä, ja rikosten määrän kehityksen vaikuttaa myös monet tekijät (esim. toimintaympäristön ja lainsäädännön muutokset). Heikentynyt kehityssuunta on huomioitu ministeriön ohjauksessa mm. kiinnittämällä huomiota erityisesti nuoriso- ja katujengirikollisuuden torjuntaan esim. rahoitusohjauksen keinoin. Uuden hallitusohjelman tavoitteet on huomioitu toimialan ohjauksessa ja ministeriön eri ohjausvälineiden käytössä. Vuonna 2023 asetettiin 6 hallitusohjelmaan liittyvää hanketta.

Ministeriö on osallistunut vahvasti syksyllä 2023 asetettuihin järjestäytyneen rikollisuuden strategian ja nuorisirikollisuuden- ja jengiytymisen ehkäisyn toimenpideohjelman valmisteluun. Tehostettuja toimia on toteutettu jengiytymisen ehkäisemiseksi kohdentamalla henkilöstöresursseja ilmiötorjuntaan ja vahvistamalla laajaa yhteistyötä (mm. sidosryhmäyhteistyö, pyöreät pöydät).

Työperäisen hyväksikäytön-, ihmiskaupan ja voittoa tavoittelemattomia ns. NPO-toimijoita koskevat hankkeet ovat edenneet suunnitellusti ja hyvin.

Harmaan talouden ja talousrikostorjunnan toimenpideohjelman (2020-2023) toimenpiteet toteutuivat suunnitellusti, esimerkiksi eräs hanke tehosti poliisin toimintaa lisäämällä tekoälyn hyödyntämistä esitutkinnassa. Hankkeita on vielä kesken ja niistä tehdään vaikutusarviot.

Ilmastonmuutoksen torjumiseksi hiilijalanjälki pienenee 50 % vuoteen 2027 mennessä (v. 2018 tasosta).

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ

Sisäministeriön hiilijalanjälki kääntyi kasvuun vuonna 2022 kahden edeltävän vuoden laskun jälkeen. Vuoden 2022 päästöjen nousu n. 7 % edelliseen vuoteen verrattuna johtuu liikematkustamisen lisääntymisestä sekä kaukojäähdytyksen päästöjen kasvusta. Vuonna 2022 ministeriön osuus oli 0,55% koko hallinnonalan hiilijalanjäljestä.

Tavoite 3: Kansallisen turvallisuuden uhat sekä vakavat häiriöt torjutaan

- Havaitsemme ja torjumme kansallisen turvallisuuden uhat oikea-aikaisesti.
- Olemme varautuneet häiriötilanteisiin ja oikeusoloihin valtakunnallisesti.
- Yhteensovitamme siviilivalmiutta.
- Kehitämme laaja-alaista yhteistyötä uhkien torjumiseksi.
- Huolehdimme valtakunnan rajojen turvallisuudesta ja koskemattomuudesta.

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2023-2027 asetettiin sisäministeriössä yhteensä 15 toiminnallista tulostavoitetta. Näistä yhden tavoitteen toteutus eteni vuonna 2023 erinomaisesti (tavoite ylitetty), 13 tavoitteen toteutus eteni hyvin (tavoite saavutettu) ja 1 tavoitteen toteutus eteni tyydyttävästi (tavoite toteutunut osittain).

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2023.

Tavoite	Toteuma 2023
Sisäasiainhallinnon organisaatio-, tieto- ja kyberturvallisuus sekä riskienhallinta on yhtenäistä ja vaikuttavaa.	Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ Sisäministeriön riskienhallinta ja organisaatioturvallisuus on ollut johdomukaista ja suunniteltua vuonna 2023. Määräys hallinnonalan turvallisuustoiminnan periaatteista on annettu syyskuussa 2023. Hallinnonalan riskienhallintapolitiikka tuli voimaan vuoden 2023 lopussa. Tilannekuvaa on tuotettu säännöllisesti.
Suojelupoliisin ohjaus ja seuranta on tarkoituksenmukaista ja perustuu kokonaisvaltaiseen kuvaan viraston toiminnasta.	Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ Tulostavoitteet ovat toteutuneet pääsääntöisesti suunnitellusti. Siviilitiedustelun ohjauksen kehittämisen näkökulmasta merkittävä kokonaisuus oli suojeupoliisin tuloksellisuutta kuvaavia mittareita koskevan työn eteneminen suunnitellusti ja valmistuminen vuoden 2023 aikana. Kansallisen turvallisuuden vahvistamiseksi sisäministeriö asetti 21.12.2023 lainsäädäntöhankkeen siviilitiedustelulainsäädännön ja poliisin henkilötietolain 7 luvun tarkistamiseksi.

Tavoite**Toteuma 2023**

Sisäministeriön ja sen hallinnonalan valmius- ja varautumisjärjestelmä perustuu kokonaisuusturvallisuuden yhteistoimintamalliin ja on yhteensovitettu hallinnonalan sisällä sekä muiden kumppaneiden kanssa.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Edelleen jatkuneet muutokset kansainvälisessä tilanteessa sekä toimintaympäristössä ovat vaikuttaneet valmius- ja varautumistyön toteuttamiseen. Työtä on priorisoitu ja yhteistyötä tiivistetty viime vuoden tapaan. Tilanteesta huolimatta suurin osa normaalioloihin asetetuista tavoitteista on saavutettu ja harjoittelutoiminnassa on päästy asetettuihin tavoitteisiin.

Kansallisen turvallisuuden uhat torjutaan huomioiden toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset aktiivisessa yhteistyössä keskeisten turvallisuustoimijoiden kanssa.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Tavoite on toteutunut. Edelleen vaikeutunut kansainvälinen tilanne ja muutokset toimintaympäristössä ovat vaikuttaneet myös kansallisen turvallisuuden vastuulla olevien asioiden toteutumiseen ja työtä on priorisoitu vallitsevaan toimintaympäristöön vastaamiseksi. Kansallisen turvallisuuden medianäkyvyys sekä kiinnostus yksikössä käsiteltäviin asioihin on edelleen kasvanut toimintaympäristön muutoksen myötä.

Yhteiskunnan kriinkestävyyden ja kansallisen turvallisuuden vahvistamiseksi asetettu lainsäädäntöhanke kriittisten toimijoiden tunnistamiseksi ja kriittisen infrastruktuurin häiriönsietokyvyn parantamiseksi eteni suunnitellusti (CER-direktiivin kansallinen toimeenpano).

Valtioneuvoston hybridiuhka-arvio uudistettiin vuoden 2023 aikana.

Lisäksi vuoden 2023 aikana järjestettiin kansallisen turvallisuuden teemaan liittyvä paneelikeskustelu Seinäjoen valtakunnallisessa turvallisuustapahtumassa 5/2023. Lisäksi tilaisuuteen järjestettiin Kiina-aiheinen esitys.

Yhteistyö valtioneuvostotasolla oli vuonna 2023 aktiivista muun muassa puolustusministeriön kanssa kyberturvallisuutta koskevassa hankevalmistelussa sekä ajankohtaisten toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten osalta (esim. Balticconnector).

Toimintaympäristön muutokseen ja ennakoituihin ilmiöihin varaudutaan tietoon perustuen ja resursseja suunnataan joustavasti.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Tavoitteessa on onnistuttu hyvin valmistautumalla tietojohtoisesti uuteen hallituskauteen, lisäämällä ennakointitiedon käyttöä toimialan kehittämisessä sekä varautumalla ennakoituihin ilmiöihin ja skenaarioihin.

Toimintaympäristön muutoksen mukaisesti on osallistuttu valmiuslain kokonaisuudistukseen ja valmisteltu liikkumisrajoituksia koskevat asetusmuutokset.

Tavoite**Toteuma 2023**

Kansallisen turvallisuuden yksikön kansainvälinen toiminta on aktiivista.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Toteutuminen on edennyt suunnitellusti vuonna 2023. Tiedustelutoimialan kansainvälisiin foorumeihin on osallistuttu aktiivisesti. Eurooppalaisten tiedusteluohjaajien säännölliseen tapaamiseen päästiin jäseneksi vuonna 2023. Lisäksi Nato-yhteistyö on lisääntynyt keskeisten kumppanimaiden kanssa ja Nato-yhteistyöhön niin valtioneuvosto- kuin kansainvälisellä tasolla on osallistuttu säännöllisesti.

Rajavartiolaitoksen toimintaedellytysten edistämällä turvataan tarvittavat toimivaltuudet ja resurssit rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi ja häiriöihin varautumiseksi ja niiden hillitsemiseksi.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Rajavartiolaitoksen toimintaedellytyksiä ja lainsäädäntöhankkeita on edistetty suunnitelman mukaisesti. Rikostorjuntalain uudistamisen ensimmäisen vaiheen muutokset astuivat voimaan 10.11.2023. Lainsäädäntövalmistelua on jatkettu toimivaltuus- ja aikakriittisiin tarpeisiin painottaen. Voimavarojen osalta kaikkia tavoitteita ei ole saavutettu, mutta työ jatkuu osana talourvioprosesseja. Strategisten hankkeiden toimeenpanon osalta asiat ovat edenneet pääosin suunnitellulla tavalla. Rajavartiolaitos on hallinnut välineellistetyn maahantulon aiheuttamaa rajaturvallisuuden häiriötilannetta itärajalla marraskuusta 2023 lähtien. Hallintatoimet sekä niiden kehittäminen jatkuvat.

Rajavartiolaitoksen suorituskykyä nostetaan muuttuneen turvallisuustilanteen johdosta.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Suorituskyvyn nostaminen etenee suunnitellusti. Valmiuspakettien toimeenpano on edennyt. Joissakin hankinnoissa on Rajavartiolaitoksesta riippumattomia viiveitä johtuen globaalista kysynnästä ja toimitusviiveistä. Hankinnat jatkuvat vuoden 2024 aikana ja todennäköisesti vielä vuonna 2025. Suorituskykyä on kehitetty voimakkaasti myös koulutusmäärien merkittäväällä lisäämisellä ja harjoituksilla, joista keskeisiä olivat laajan laittoman maahantulon hallinnan harjoitukset URA ja LATU.

Ennakointi ja strategisen tason tilannekuva ja analyysi on oikea-aikaista ja laadukkaita.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Strategisen tason tilannekuva sekä analyysia on ylläpidetty ja kehitetty aktiivisesti. Tilannekuva on parantunut edellisvuosiin verrattuna.

Tavoite**Toteuma 2023**

Tilannekuva laittomasta maahantulosta on kattava tuloksellisen ja tehokkaan toiminnan kohdistamiseksi etenkin välineellistetyn laajan maahantulon torjumiseksi.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Tilannekuva on ylläpidetty kattavana ja sitä on täydennetty ennakkoiden ja suuntaamalla tiedonhankintaa. Tilannekuva on jaettu päätöksentekijöille ja sidosryhmille. Tiedustelukeskusten Analyysisektori julkaisi vuonna 2023 yhteensä 43 tiedusteluraporttia ja katsausta. Operaatiokeskussektori julkaisi päivittäin ja viikoittain vuorokausi- ja viikkoraportin, sekä näiden lisäksi 96 tilanneilmoitusta laittoman maahantulon tilanteesta itärajalla, 18 tilanneilmoitusta merenalaisen infrastruktuurin vaurioista ja 6 tilannekohtaista raporttia. Tiedustelukeskus järjesti 25 Rajavartiolaitoksen tilannekatsausta sekä 8 tiedustelun koordinaatiokokousta. Rajatilannekuvan laatua mittaava tunnusluku sai arvon 4,4 (2021: 4,3) ja yhteisten riskianalyyysien laatua mittaava tunnusluku 3,4 (2021: 3,2).

Valmius ja varautuminen vastaavat laajamittaisen ja välineellistetyn maahantulon tilanteeseen.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Ministeriön valmius ja varautuminen on hyvällä tasolla. Valmiutta ja varautumista on kehitetty kertomusvuoden aikana mm. antamalla uusittu SM:n ohje varautumisesta laajamittaiseen tai välineellistettyyn maahantuloon, sekä LATU23-harjoituksella.

Pelastustoimen varautumisen ja väestönsuojelun järjestelyt vastaavat riskiarvioissa tunnistettuihin riskeihin.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Selvitystyö on toteutettu ja kehittämistarpeet on tunnistettu. Väestönsuojelun valtakunnallisia järjestelyjä ja niitä koskevia ohjeita (muun muassa valmistunut hallinnonalojen yhteinen evakuoitien suunnittelu- ja toimeenpanoohje, uhkien arviointia koskeva ohje pelastustoimelle) ja suunnitelmia tarkistettu. Pelastustoimen materiaalista varautumista ja huoltovarmuutta koskeva hanke toteutui suunnitellusti.

Pelastustoimen tilanne- ja johtokeskusjärjestelyihin sekä tilannekuvaan liittyvien asetusten valmistelu ovat loppusuoralla. Pelastustoiminnan johtamisen valtakunnallista yleisohjetta valmistellut Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmän valtakunnallinen yhdenmukaistaminen ja kehittäminen -hanke on päättynyt joulukuussa 2023. Hanketyön aikana on selvitetty muiden viranomaisten tilanne- ja johtokeskusjärjestelyjä ja tilannekuvan jakamisen edellytyksiä. Seuraavaksi on tarkoitus käynnistää päivitettyjen säädösten sekä ohjeen mukaisten järjestelyjen toimeenpanotyö.

Tavoite

Kansallinen ja kansainvälinen siviilivalmiuden yhteistyö edistää Suomen kykyä selviytyä kriiseistä ja antaa ja vastaanottaa kansainvälistä apua.

Toteuma 2023**Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ**

Kansallinen ja alueelliset riskiarviot valmistuivat vuoden 2023 aikana. Riskiarviot tukevat sekä kansallisen että alueellisen tason toimijoita näille kuuluvissa varautumisen tehtävissä.

Suomesta oli Portugalissa kesällä 2023 yhteensä 48 pelastajaa tukemassa Portugalin viranomaisia maastopalojen torjumisessa ja sammuttamisessa. Valmiussiirto toteutettiin EU:n pelastuspalvelumekanismin kautta.

Toiminta on ollut koordinoitua ja osallistuminen on ollut aktiivista. Sisäministeriö on osallistunut resilienssityön kehittämiseen aktiivisesti erityisesti siviilivalmiusasioiden (kattaen väestönsuojelun, väestönsuojat, varhaisen varoittamisen, CBRN-asiat ja yhteiskunnallisen kriisinsietokyvyn kehittämisen) osalta sekä EU:ssa että Natossa. SM on osallistunut tiiviisti myös keskusteluun EU:n pelastuspalvelumekanismin kehittämisestä ja soveltuvuudesta laajemmin varautumistyössä.

Sisäministeriö koordinoi kansallisesti Ukrainaan EU:n pelastuspalvelumekanismin kautta toimitettavaa siviilipuolen materiaaliapua. Ukrainan avustamisessa yksityinen sektori on otettu vahvasti mukaan toimintaan. Ukrainan tukemisen lisäksi vuoden 2023 aikana on tuettu kv-avulla Turkkiä, Libyaa ja Armeniaa.

Materiaaliavun lisäksi pelastuspalvelumekanismin kautta on lähetetty myös asiantuntijoita vuoden 2023 aikana. Etenkin Turkissa suomalaiset asiantuntijat olivat pitkään ensin EU:n pelastuspalvelumekanismin kautta lähetettyinä ja myöhemmässä vaiheessa YK:n mekanismin puitteissa.

Sisäministeriö on osallistunut aktiivisesti pohjoismaiseen Haga-yhteistyöhön sekä vuonna 2023 perustetun pohjoismaisen siviilivalmiusasioiden NordCiv-sihteeristön työhön. Suomi-Ruotsi-yhteistyö siviilivalmiusasioissa on ollut tiivistä ja aktiivista sekä virkamies- että korkealla poliittisella tasolla.

Alueelliset varautumisen ja valmiuden vahvistetut ja yhteensovitetut järjestelyt vastaavat kansallisesti ja alueellisesti merkittäviä riskejä.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Kansallinen ja alueelliset riskiarviot valmistuivat vuoden 2023 aikana. Riskiarviot tukevat sekä kansallisen että alueellisen tason toimijoita näille kuuluvissa varautumisen tehtävissä.

Sisäministeriön asettamassa aluehallintovirastojen varautumisen yhteistyöryhmän puitteissa on pystytty koordinoitusti kehittämään alueellisen varautumisen yhteensovittamisen ja kuntien valmiussuunnittelun tukemisen tehtäviä. Aluehallintovirastojen yhteinen valmiusharjoitusprojekti on edennyt suunnitelman mukaisesti.

Tavoite**Toteuma 2023**

Suomi hyödyntää täysimääräisesti unionin pelastuspalvelumekanismiin uuden rescEU-poolin mahdollisuuksia ja EU-rahoitusta kansallisen valmiuden ja suorituskykyjen kehittämisessä.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: ERINOMAINEN

Sisäministeriön johdolla poikkihallinnollisessa yhteistyössä STM:n, THL:n, HVK:n ja STUK:n kanssa valmisteltu rescEU CBRN - valmiusvarastointihanke käynnistyi. Euroopan komission 242 miljoonan euron rahoituksella Suomeen perustetaan yksi Euroopan suurimmista rescEU-kapasiteeteista. Useiden varastoitavien materiaalien hankinnat saatiin päätökseen vuoden 2023 lopussa, suunnitellusti osa on lähetysvalmiudessa vuoden 2024 alussa. Lisäksi joulukuussa 2023 julkistettiin lähes 63 miljoonan euron rahoitus rescEU-hankkeelle, jossa Suomeen perustetaan em. poikkihallinnollisessa yhteistyössä lääkinnällisen kapasiteetin valmiusvarasto.

Tavoite 4: Maahanmuutolla rakennetaan kestävää Suomea

- Maahanmuuttopolitiikalla edistämme yhteiskunnan elinvoimaisuutta.
- Avoimella, osallistavalla ja ennakoivalla maahanmuuttopolitiikalla edistämme hyviä väestösuhteita ja vähennämme polarisaatiota.
- Sujuvat, oikeudemukaiset ja yksilölliset maahanmuuttohallinnon palvelut vastaavat yhteiskunnan ja asiakkaiden tarpeisiin.
- Ehkäisemme ilman oleskeluoikeutta maassa olevien hyväksikäyttöä ja ihmiskauppaa sekä varjoyhteiskunnan syntymistä.

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2023-2027 asetettiin sisäministeriössä yhteensä 5 toiminnallista tulostavoitetta. Näistä 3 tavoitteen toteutus eteni vuonna 2023 hyvin (tavoite saavutettu) ja 2 tavoitteen toteutus eteni tyydyttävästi (tavoite toteutunut osittain).

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2023.

Tavoite	Toteuma 2023
Maahanmuutto-osasto edistää toiminnallaan kokonaisvaltaista vaikuttavaa maahanmuuttopolitiikkaa.	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ</p> <p>Maahanmuuttopolitiikan yhteiskunnallista vaikuttavuutta vahvistettiin kertomusvuoden ensimmäisellä puoliskolla aktiivisella sidosryhmäyhteistyöllä ja yhteiskunnallisella keskustelulla erityisesti ulkomaalaislain kokonaisuudistukseen liittyen. Vuoden toisella puoliskolla aloitettiin ulkomaalaislain uudistus useilla erillishankkeilla. Lisäksi käynnistettiin kansalaisuuslain uudistus ja vapaaehtoisen paluun ja maastapoistamisen paketin toimeenpano. Näillä toimilla toteutetaan hallitusohjelman tavoitteita turvapaikkapolitiikan ja kansalaistamisen edellytysten tuentamiseksi ja väärinkäytösten ehkäisemiseksi.</p>
Maahanmuutto- ja turvapaikkauudistuksen neuvotteluja edistetään EU:ssa tavoitteena tehokas, tasapainoinen ja toimiva turvapaikkajärjestelmä.	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ</p> <p>Suomi on osallistunut aktiivisesti ja kompromissihakuisesti EU:n yhteisen maahanmuutto- ja turvapaikkauudistuksen neuvottelujen edistämiseen. Vuoden 2023 lopulla on saavutettu sopu EU:n maahanmuutto- ja turvapaikkajärjestelmän uudistamisesta, mikä parantaa tulevaisuudessa mahdollisuuksia maahanmuuton hallintaan.</p>
Strategista uudelleen sijoittamista edistetään ja täydentäviä väyliä pilotoidaan.	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ</p> <p>Pakolaiskiintiötä on kohdennettu yhtenevästi EU:n strategisten painopisteiden sekä UNHCR:n globaalien uudelleensijoittamistarpeiden mukaisesti. EU-tason yhteistyötä on aktiivisesti edistetty uudelleensijoittamisessa. Tammikuussa 2023 aloitettu Suomen yhteisölähtöisen kotouttamisen pilotin täytäntöönpanoa on edistetty ohjausryhmässä muiden keskeisten toimijoiden kanssa.</p> <p>Täydentävien väylien konseptia valmisteltiin keväällä 2023 yhteistyössä TEM:n kanssa.</p>
Maahanmuuttoviraston toimintaedellytysten edistämiseksi turvataan viraston tuloksellisuuden kehittyminen ja muutoksessa onnistuminen.	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ</p> <p>Maahanmuuttoviraston toimintaedellytykset resurssien osalta kehyskaudelle on varmistettu. Viraston tuloksellisuus on kehittynyt oikeasuuntaisesti osassa lupakategorioita, mutta muutos on hidasta.</p>
Pyritään vähentämään laittomasti maassa oleskelevien määrää erityisesti paluita edistämällä.	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ</p> <p>Paluita ja palautuksia on lähdetty tehostamaan voimakkaasti toimeenpanemalla hallitusohjelman vapaaehtoisen paluun ja maastapoistamisen paketin toimia mm. tehostamalla viranomaisten välistä yhteistyötä, parantamalla yhteistä tilannekuvaa ja tulosohjaamalla tavoitteiden toimeenpanoa hallinnonalalla. Takaisinottoyhteistyössä kolmansien maiden kanssa on kuitenkin ollut haasteita, koska keskeiset kolmannet maat eivät ole ottaneet takaisin kansalaisiaan.</p>

Tavoite 5: Aktiivinen EU- ja kansainvälinen toiminta sekä yhteistyö vahvistavat strategisten tavoitteiden saavuttamista

- Vaikutamme EU- ja kansainvälisellä toiminnalla vahvemmin terrorismin, kansainvälisen rikollisuuden ja hallitsemattoman muuttoliikkeen ehkäisyyn.
- Mahdollistamme sisäasiainhallinnon asiantuntijoiden lähettämisen laaja-alaisesti EU- ja KV-tehtäviin.
- Tuemme hallinnonalan kansainvälisellä toiminnalla tehokkaammin kansallisia järjestelyjä ja suorituskykyjä.
- Parannamme kansainvälisen avun antamisen ja vastaanottamisen kykyämme.
- Hyödynnämme tehokkaammin EU-rahoitusta sisäasiainhallinnon viranomaisten suorituskyvyn kehittämisessä.

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2023-2027 asetettiin sisäministeriössä yhteensä 7 toiminnallista tulostavoitetta. Näistä 6 tavoitteen toteutus eteni vuonna 2023 hyvin (tavoite saavutettu) ja 1 tavoitteen toteutus eteni tyydyttävästi (tavoite toteutunut osittain).

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2023.

Tavoite	Toteuma 2023
Sisäministeriön tiivis ja pitkäjänteinen kansainvälinen ja EU-yhteistyö tukee laajasti hallitusohjelman toteuttamista.	Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ Ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö on tukenut johdon ja osastojen kv- ja EU-yhteistyötä hallitusohjelman toteuttamisessa.
Siviilikriisinhallintaosallistumisella tuemme sisäistä turvallisuutta ja ehkäisemme kansainvälistä järjestäytyntä rikollisuutta, terrorismia ja hallitsematonta muuttoliikettä.	Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ Siviilikriisinhallinnan asiantuntijamäärää on nostettu tuloskauden aikana 134 asiantuntijaan vaikuttavia tehtäviä painottaen ja nostoa jatketaan loppuvuoden aikana budjetin mahdollistamissa rajoissa. Noin 30 % siviilikriisinhallinnan asiantuntijoista on SM:n hallinnonalalta. Yli kymmenen SM:n hallinnonalataustaista henkilöä on valittu/työskentelee SM:n hallinnonalan painopiste- ja korkean tason tehtävissä.

Tavoite**Toteuma 2023**

Kykyä rajaturvallisuusavun vastaanottamiseen ja antamiseen kehitetään.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Kansainvälinen toiminta on toteutettu suunnitelman mukaisesti. Kyky avun antamiseen ja vastaanottamiseen on kehittynyt.

Huolehdimme kansainvälisiin tehtäviin lähetetyistä asiantuntijoista (kansalliset asiantuntijat, erityisasiantuntijat, siviilikriisihallinta-asiantuntijat) ja hyödynnämme heidän asiantuntemustaan.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Kansainvälisiin tehtäviin lähetettyjen asiantuntijoiden asiantuntemusta on hyödynnetty yhteydenpidon kautta järjestämällä useita kokouksia ajankohtaisista alue- ja tehtäväkuulumisista.

Useita sisäasiainhallinnon asiantuntijoita on saatu SM:n hallinnonalan painopisteiden mukaisesti sisäisen turvallisuuden kannalta vaikuttaviin EU-, YK- ja Etyj- sekä muihin KV-tehtäviin. Kriisinhallintakeskuksen (CMC) ja siviilikriisinhallinnan kannalta keskeisiä asioita on edistetty SM:n johdon ja muiden ministeriöiden suuntaan.

Varmistetaan Horisontti-hankkeiden ja EUSA-rahastojen entistä vaikuttavampi käyttö.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYDYTTÄVÄ

Ministeriö on mukana useissa Horisontti-hankkeissa vaikuttamassa teknologioiden, ratkaisujen, toimintamallien ja politiikkasuositusten kehittämiseen, joilla voidaan lisätä kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuutta ja viranomaisten kyvykkyyskä. Hankkeet ovat vähintään kaksivuotisia ja niiden vaikuttavuutta voidaan arvioida aikaisintaan ensi vuonna.

Haettujen ja käynnistyneiden Horisontti-hankkeiden osalta ei täysin saavutettu vuodelle 2023 asetettuja tavoitteita (tavoitetaso 2023: 20/8): hallinnonalalta tehtiin Horisontti-hakemuksia yhteensä 18 ja läpi meni 5 hanketta (n. 1,1 milj. euroa).

EU:n sisäasioiden rahastojen tehokas hyödyntäminen/käyttö tukee sisäistä turvallisuutta ja Suomen maahanmuuttopolitiikan tavoitteita.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Vuonna 2023 EU:n sisäasioiden rahastoista (sisäisen turvallisuuden rahasto ISF, turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto AMIF sekä rajaturvallisuuden- ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen BMVI) on myönnetty 48,5 miljoonaa euroa 52 hankkeeseen tai toimeen, jotka tukevat sisäistä turvallisuutta ja Suomen maahanmuuttopolitiikan tavoitteita. Rahoituksesta 36,1 miljoonaa euroa (74 %) on kohdistunut 22 (42 %) hankkeeseen tai toimeen, jonka toteuttajana on sisäasiainhallinnon virasto.

Tavoite**Toteuma 2023**

Toimeenpanemme rahastoja suunnitelmallisesti ja huomioimme toimeenpanossa toimialla relevantit kumppanuudet.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

EU:n sisäasioiden rahastojen toimeenpano on edennyt asetettujen tavoitteiden ja aikataulun mukaisesti (hankemäärä, sidottu euromäärä, rahaston käyttöaste).

BMVI -rahaston käyttöaste (23 %) ylittää jo asetetun tavoitteen 10 % ohjelmarahoituksesta. ISF- ja AMIF-rahastojen osalta käyttöaste on jäänyt maltillisemmaksi. Oletus on, että etenkin ISF-rahaston osalta 10 % käyttöaste saavutetaan vuoden 2024 loppuun mennessä.

Relevantit kumppanuudet on huomioitu erityisesti rahastojen seurantakomiteoiden kautta. Seurantakomiteat ovat mm. arvioineet ohjelmien toimeenpanoa sekä olleet mukana rahastojen toimeenpanosuunnitelmien päivittämisessä.

Tavoite 6: Hyvinvoiva ja sitoutunut henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon

- Olemme vastuullinen työnantaja ja johdamme henkilöstöä osallistavasti ja vastuullisesti.
- Varmistamme strategian toimeenpanon edellyttämän riittävän henkilöstön.
- Kehitämme osaamista strategialähtöisesti ja tuemme henkilöstön liikkuvuutta.
- Tuemme monimuotoisten työtapojen kehittämistä sekä monipaikkaista työntekoa.
- Varmistamme henkilöstölle terveelliset työtilat ja uudenaikaiset työtilat ja uudenaikaiset työvälineet sekä otamme käyttöön teknologian tarjoamat mahdollisuudet.
- Edistämme henkilöstön monimuotoisuutta.

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2023-2027 asetettiin sisäministeriössä yhteensä 7 toiminnallista tulostavoitetta. Näistä 3 tavoitteen toteutus eteni vuonna 2023 hyvin (tavoite saavutettu) ja 4 tavoitteen toteutus eteni tyydyttävästi (tavoite toteutunut osittain).

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2023.

Tavoite**Toteuma 2023**

Sisäasiainhallinto on julkisen hallinnon edelläkävijä johtamisen ja toimintakulttuurin kehittämisessä.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ

Turvallisuustilanteen muutos on edellyttänyt johtamiselta mukautumista uuteen tilanteeseen sekä resilienssiä. Erityisesti lähiesihenkilötyö on edelleen arvioitu korkealle tasolle. Esihenkilötyö ja johtaminen ovat laskeneet etenkin ylimmän johdon arviointien osalta kuitenkin siten, että kokonaisuus on keskitasolla. Työyhteisön toimintakulttuuri on korkealla tasolla. Erityisesti oikeudenmukaisuuden kokemuksen ja tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyön osalta on onnistuttu erityisen hyvin esim. palkkatasa-arvon osalta.

Sisäministeriön resursseja (henkilöstöä ja taloutta) johdetaan vastuullisesti ja kestävästi.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Sisäministeriön resurssien johtaminen perustuu pitkäjänteisyyteen. Henkilöstöä ja taloutta koskevat suuntaviivat luovat pohjaa yhdenmukaiselle resurssien johtamiselle. Strategian toimeenpanon edellyttämä riittävä henkilöstömäärä on pyritty varmistamaan ja henkilöstön osaamista on kehitetty systemaattisesti. Monimuotoisia työn teon muotoja on tuettu muun muassa etä- ja hybridityöjärjestelyin. Myös ministeriötä koskevat säästövelvoitteet on toteutettu vastuullista henkilöstösuunnittelua hyödyntäen.

Ministeriössä on käynnistetty syksyllä talouden sopeuttamiseen tähtäävät keskustelut. Riittävän ajoissa käynnistetyillä sopeutustoimilla tähdätään siihen, että henkilöstömäärän sopeuttaminen voidaan toteuttaa hallitusti hyvää henkilöstöpolitiikkaan noudattaen. Ministeriön keskeisten lakisääteisten tehtävien riittävä resurssointi varmistetaan sopeuttamisessa.

Sisäasiainhallinto on vastuullinen työnantaja.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Työnantajakuvan ja arvojen sekä työn sisällön ja vaikuttamismahdollisuuksien VMBaro -tulokset ovat korkealla tasolla. Vastuullisuus työnantajana näkyy mm. tasa-arvon edistämässä, oikeudenmukaisena kohteluna ja henkilöstön osallistamisessa. Merkittäviä toimia on tehty esimerkiksi etä- ja hybridityön yhteensovittamisessa sekä osaamisen, oppimisen ja uudistumisen tukemisessa.

Työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet ovat ministeriön ehdoton vahvuusalue. Työtehtävissä on pyritty haasteellisuuteen mm. toimenkuvia tarkastelemalla ja henkilökiertoa mahdollistamalla.

SM:n verkkosivuille on valmisteltu uudet työnantajisivut, jotka mm. lisäävät avoimuutta ministeriöstä ja auttavat hakijoita rekryprosessissa.

Tavoite

Toteuma 2023

Hyvinvoivan henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ

Osaamisen kehittämistä koskeva työ on pitkäjänteistä. SM:ssä osaamisen kehittämiseen strategialähtöisesti on erityisesti panostettu. Koko ministeriön tasolla on otettu käyttöön osaamisen vuosikello, jonka avulla on johdettu keskeisimmät strategiset osaamisen painopistealueet. Osaamista, oppimista ja uudistumista koskevat arviot ovat parantuneet edellisvuodesta.

Osaamisen kehittäminen ja työkuorman jakaminen sekä yhdessä tekeminen mm. tiimirakenteen kautta vahvistavat työhyvinvointia ja parantavat työn tuloksia sekä laatua.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ

Mahdollisuuksia oppia työssä on laajasti hyödynnetty. Tämän lisäksi koko henkilöstölle on mahdollistettu laajamittainen valmentavan työotteen ja tiimityön koulutuspaketti. Osaava-järjestelmä on ollut käytössä ja sen pohjalta tehtyä raportointia on kehitetty.

Sisäasiainhallinto varmistaa henkilöstölleen valtion toimitilastrategian mukaiset työtilat.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ

Etä-, läsnä- ja hybridityön ergonomian tukemista on jatkettu. Vuoden 2023 aikana on valmisteltu ja otettu käyttöön pelisäännöt etä-, hybridi- ja läsnätyöhön. Pelisäännöillä tuetaan yhteisiä toimintatapoja ja työn tekemistä sekä ehkäistään kuormittumista mm. häiriöitä ja keskeytyksiä vähentämällä. Toimitiloissa on myös onnistuttu ehkäisemään koronan leviämistä.

(Rajavartiolaitoksen) toimitilahankkeiden toimeenpano terveellisten ja turvallisten työolosuhteiden takaamiseksi henkilöstölle.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ

Rajavartiolaitokselle osoitetun rahoituksen riittämättömyys on aiheuttanut suuria haasteita toimitilojen ylläpidossa. Vuoden 2024 talousarviossa Rajavartiolaitokselle myönnettiin pysyvä 4 milj.euron korotus perusvuokraan, jotta Senaattikiinteistöillä olisi varallisuutta ylläpitää kiinteistöt turvallisessa ja terveellisessä kunnossa. Tämän varallisuuden käyttämiseksi yhdessä Senaattikiinteistöjen kanssa laaditaan kunnossapito-ohjelma, johon perustuen kiinteistöt ylläpidetään jatkossa vaadittavalla tasolla. Suuret rakennushankkeet ovat edenneet pääosin suunnitelmien mukaisesti. Suurin uusi haaste on lvalossa ilmenneet vakavat sisäilmaongelmat kasarmirakennuksessa, jotka edellyttivät välitöntä siirtymistä väistöiloihin. Onttolan kasarmirakennuksen osalta tehdään ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä sisäilmaongelmien välttämiseksi. Eräät pienemmät hankkeet koskien erittäin heikkokuntoisia tai sisäilmaongelmaisia rakennuksia edellyttävät edelleen lisärahoitusta.

1.3.1.2 Kriisinhallintakeskuksen tavoitteet

Kriisinhallintakeskus asetti yhdessä tulosohjaajan kanssa tulossopimuksessa vuodelle 2023 yhteensä 5 toiminnallista tulostavoitetta, joista 4 tavoitetta eteni hyvin (tavoite saavutettu) ja 1 tavoite eteni tyydyttävästi (tavoite toteutunut osittain).

Tavoite 1: Turvallisuuden tunne on korkea kaikissa väestöryhmissä

- Ylläpidämme korkeaa luottamusta viranomaisiin, ja vahvistamme sitä niillä, joilla se on heikko.
- Olemme enemmän näkyvissä ja saavutettavissa fyysisesti ja virtuaalisesti myös heikomman palvelutason alueilla.
- Viestimme avoimesti, oikeaikaaisesti, saavutettavasti ja osallistummme aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2023-2027 asetettiin Kriisinhallintakeskuksessa yksi toiminnallinen tulostavoite. Tavoitteen toteutus eteni vuonna 2023 hyvin (tavoite saavutettu).

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2023.

Tavoite	Toteuma 2023
Kriisinhallintakeskus varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen.	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ</p> <p>Sekä Kriisinhallintakeskuksen (CMC) kotimaan henkilöstön että lähetettyjen asiantuntijoiden ja muiden asiakkaiden kohtelun osalta tavoite toteutunut suunnitellusti. Omaan toimintaan liittyviä kanteluita ei olla vastaanotettu. Kansainvälisten sitoumusten osalta CMC on ollut aktiivinen YK-päätöslauselman 1325 (Naiset, rauha ja turvallisuus) uuden toimintaohjelman työstämisessä ja aiemmin sovitussa toimeenpanossa rekrytointiin liittyen.</p> <p>Asiantuntijoiden kokemaa kohtelua operaatioissa seurataan tarkasti ja työhyvinvoinnin kehittämiseen on vaikutettu etenkin Euroopan unionin suuntaan tuomalla aktiivisesti esille Suomen kantoja.</p>

Konsernistrategian päätavoite 2: Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa

- Ennakoimme ja ennalta ehkäisemme turvallisuusuhkia laajalla yhteistyöllä ja edistämme ihmisten kykyä toimia onnettomuuksissa ja häiriötilanteissa
- Estämme turvallisuusongelmien kasautumista samoille ihmisille, ryhmille tai alueille
- Hälytyspalvelumme toimivat ja apua on saatavilla nopeasti
- Ennalta estämme, paljastamme ja selvitämme rikoksia tehokkaasti ja tuloksellisesti
- Pienennämme hiilijalanjälkeä ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja teemme aktiivisia toimia ilmastonmuutokseen varautumiseksi sekä sopeutumiseksi

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2023-2027 asetettiin Kriisinhallintakeskuksessa yksi toiminnallinen tulostavoite. Tavoitteen toteutus eteni vuonna 2023 tyydyttävästi (tavoite toteutunut osittain).

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2023.

Tavoite	Toteuma 2023
Ilmastonmuutoksen torjumiseksi hiilijalanjälki pienee 50 % vuoteen 2027 mennessä (v. 2018 tasosta).	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: TYYDYTTÄVÄ</p> <p>Sisäministeriö vastaa tavoitteen ja mittarin arvioinnista. Sisäministeriön hiilijalanjälki kääntyi kasvuun vuonna 2022 kahden edeltävän vuoden laskun jälkeen. Vuoden 2022 päästöjen nousu n. 7 % edelliseen vuoteen verrattuna johtuu liikematkustamisen lisääntymisestä sekä kaukojäähdytyksen päästöjen kasvusta. Vuonna 2022 ministeriön osuus oli 0,55% koko hallinnonalan hiilijalanjäljestä.</p> <p>Kriisinhallintakeskuksen lähettämien asiantuntijoiden hiilijalanjälki (huoltolennot) on kasvanut asiantuntijamäärän kasvun seurauksena.</p>

Tavoite 3: Kansallisen turvallisuuden uhat sekä vakavat häiriöt torjutaan

- Havaitsemme ja torjumme kansallisen turvallisuuden uhat oikea-aikaisesti
- Olemme varautuneet häiriötilanteisiin ja oikeusoloihin valtakunnallisesti
- Yhteensovitamme siviilivalmiutta
- Kehitämme laaja-alaista yhteistyötä uhkien torjumiseksi
- Huolehdimme valtakunnan rajojen turvallisuudesta ja koskemattomuudesta

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2023-2027 asetettiin Kriisinhallintakeskuksessa 2 toiminnallista tulostavoitetta. Molempien tavoitteiden toteutus eteni vuonna 2023 hyvin (tavoite saavutettu).

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2023.

Tavoite	Toteuma 2023
Suomen siviilikriisinhallintaosallistuminen on vaikuttavaa ja vastaa toimintaympäristön vaatimuksiin ja muutoksiin.	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ</p> <p>Kriisinhallintakeskus on omalta osaltaan noudattanut sovittuja linjauksia siviilikriisinhallinnan osallistumistason ylläpitämiseksi. Asiantuntijoiden ja etenkin naisten määrässä (44%) ei olla kuitenkaan saavutettu 50 prosentin pysyvää tavoitetta ja vuodelle 2024 siirtyä yli 1 miljoona euroa. Vaikka läpimenoprosentti on ollut hyvä, viimeisimmän lakiuudistuksen vaikutuksia asiantuntijamäärään tulee tarkastella valmisteilla olevassa lakimuutoksen vaikuttavuuden arvioinnissa. Huolenpitovelvoitteen ja riskienhallinnan sekä koulutuksen näkökulmasta tavoitteet on saavutettu ja myös laatutyön implementointi Kriisinhallintakeskuksen työssä on edelleen arvioitu kiitettäväksi.</p>
Suomen siviilikriisinhallintaosallistuminen vastaa sisäisen turvallisuuden haasteisiin	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ</p> <p>Kriisinhallintakeskus on noudattanut sisäministeriön asettamia sovittuja painopisteitä ja asettanut hakuun kansallisen turvallisuuden kannalta keskeisiä tehtäviä.</p>

Tavoite 6: Hyvinvoiva ja sitoutunut henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon

- Olemme vastuullinen työnantaja ja johdamme henkilöstöä osallistavasti ja vastuullisesti
- Varmistamme strategian toimeenpanon edellyttämän riittävän henkilöstön
- Kehitämme osaamista strategialähtöisesti ja tuemme henkilöstön liikkuvuutta
- Tuemme monimuotoisten työtapojen kehittämistä sekä monipaikaista työntekoa
- Varmistamme henkilöstölle terveelliset työtilat ja uudenaikaiset työtilat ja uudenaikaiset työvälineet sekä otamme käyttöön teknologian tarjoamat mahdollisuudet
- Edistämme henkilöstön monimuotoisuutta.

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2023-2027 asetettiin Kriisinhallintakeskuksessa yksi toiminnallinen tulostavoite. Tavoitteen toteutus eteni vuonna 2023 hyvin (tavoite saavutettu).

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2023.

Tavoite	Toteuma 2023
Hyvinvoivan henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.	<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisen arvosana: HYVÄ</p> <p>Kriisinhallintakeskuksen henkilöstön VM Baron tulokset ovat positiivisia pienistä muutoksista huolimatta. Henkilöstön osaamisen kehittämistä on edistetty henkilökohtaista koulutusta tukemalla sekä positiivisella suhtautumisella työn ohella tapahtuvaan opiskeluun. Henkilöstölle on järjestetty kolme kertaa vuodessa yhteisiä koulutus- ja kehittämistilaisuuksia, joissa käsitellään toimintaympäristön muutokseen liittyviä teemoja. Palvelussuhteessa olevien asiakkaiden palaute Kriisinhallintakeskuksen toiminnasta on ollut pääasiassa positiivista ja palautetta on koottu palvelussuhteen aikana sekä sen jälkeen erillisillä kyselyillä, palautetilaisuuksilla sekä etäkokouksilla ja huolenpitovelvoitematkoilla toimialueille. Siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden haasteet toimialueilla ovat liittyneet huonoon johtamiseen operaatioissa, työhyvinvoinnin puutteisiin sekä haastavaan turvallisuustilanteeseen. Kriisinhallintakeskus on nostanut edellä mainitut haasteet esille tulosoajajien kanssa, jotta niihin puututaan edustustojen kautta (EU, YK, Etyj).</p>

1.3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Eräät avustukset (mom. 26.01.50)

Momentilta 26.01.50 Eräät avustukset maksettiin 0,113 milj. euroa EXIT-toimintaan liittyviä valtionavustuksia ja pelastustoimen avustuksia 0,515 milj. euroa.

Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut (mom. 26.01.66)

Momentin 26.01.66 määrärahoja käytettiin sisäministeriössä 0,777 milj. euroa vuonna 2023. Momentilta maksettiin poliisitoimintaan liittyvän järjestön (Interpol) jäsenmaksu ja kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO PKD) sähköisen varmennepankin liittymis- ja jäsenmaksut. Maahanmuuttohallinnon osuuteen sisältyivät jäsenmaksut ja maksuosuudet kansainvälisille maahanmuutto- ja siirtolaisuusjärjestöille (ICMPD ja IOM). Momentille kirjattiin myös 0,01 milj. euroa YK:lle teollisuusonnettomuuksien rajojen yli ulottuvista vaikutuksista koskevan yleissopimuksen kansainvälisen toimeenpanon tukemisesta aiheutuvien avustusten maksamiseen.

Momentin määrarahasta siirrettiin 0,05 milj. euroa Rajavartiolaitokselle COSPAS-SARSAT jäsenmaksuosuutta varten. Rajavartiolaitos ja muut Suomen turvallisuusviranomaiset ovat saaneet COSPAS-SARSAT satelliittipohjaisen hätälähetinjärjestelmän hälytystiedot käyttöönsä jäsenmaksun perusteella.

Kulutusmenomomenteilta maksetut siirtomenot

Momentilta 26.01.24 EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan maksettiin 1,255 milj. euroa valtionavustuksia EUSA-rahastojen ohjelmakauden 2014-2020 tuensaajille.

Momentilta 26.01.26 EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021-2027 maksettiin 0,536 milj. euroa valtionavustuksia EUSA-rahastojen tuensaajille.

Momentilta 26.30.20 Erytymenot maksettiin 1,813 milj. euroa siirtomenoja. Suomi antoi vuoden 2023 aikana Euroopan unionin pelastuspalvelumekanis-

min kautta kansainvälistä hätäapua materiaaliapuna Ukrainalle Venäjän hyökkäyssodan johdosta sekä materiaaliapua Turkin ja Syyrian maanjäristysalueelle sekä Armeniaan ja Libyaan.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

Toiminnan tuottavuutta ja taloudellisuutta on arvioitu sisäministeriön kirjanpito-yksikön keskeisten toimintojen eli tehtäväkokonaisuuksien osalta Kieku-järjestelmästä saatavien tietojen perusteella.

Ministeriön toiminnoille ei ole asetettu varsinaisia tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteita.

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

Toiminnan tuottavuutta tarkastellaan työajanseurannassa toiminnoille kohdistettujen työaikojen perusteella.

Taulukko 1. Sisäministeriön välittömät henkilötyövuodet toiminnoittain (työajan seurannan mukaiset)

	Htv 2021	Htv 2022	Htv 2023
Ydintoiminnot, josta	26,5	27,9	33,9
Poliisitoimi	7,2	8,1	8,9
Pelastustoimi	14,5	13,3	17,9
Maahanmuuttohallinto	2,4	4,1	4,3
Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet	1,3	1,5	1,3
Aluehallinnon yhteinen varautuminen poikkeusoloihin	0,9	1,0	0,8
Ydintoimintojen tietojärjestelmät	0	0	0,7
Ohjaustoiminnot, josta	102,5	94,2	103,8
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	11,2	10,2	15,5

	Htv 2021	Htv 2022	Htv 2023
Hallinnonalan ohjaus, suunnittelu ja seuranta	29,3	23,9	26,6
Lakien ja asetusten valmistelu ja säädösvalmistelun kehittäminen	26,0	26,1	26,0
Kansainväliset ja EU-asiat	16,0	15,0	16,5
Valmius ja varautuminen	4,2	2,7	2,1
EUSA-rahastojen viranomaistehtävät	12,7	13,1	12,6
Palosuojelurahasto	3,1	3,1	4,4
Muut ministeriön erityistehtävät	0,1	0,1	0,1
Tukitoiminnot (johtaminen, yleishallinto, ministeriön sisäiset palvelut)	62,1	55,7	56,3
Lomat, muut palkalliset poissaolot	38,4	41,3	43,5
Kohdentamaton työaika (avoin toiminto)	3,8	11,4	7,0
Yhteensä	233,3	230,6	244,5

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

Kustannustiedot perustuvat toiminnoille suoraan kirjattuihin menoihin, työajan-kohdennusten perusteella laskettuihin henkilötyövuosiin ja palkkakustannuksiin sekä tukitoimintojen ja palkallisten poissaolojen ydin- ja ohjaustoiminnoille jaettuihin kustannuksiin. Kustannuksiin on sisällytetty valtioneuvoston hallintoyksikön ilmoittamat kustannukset sinne siirretyistä palveluista (6,536 milj. euroa vuonna 2023).

Sisäministeriössä on käytössä Valtiokonttorin laatima valtion yhteinen kustannuslaskentamalli. Kustannusten vyörytyksessä ajurina toimii toteutunut työaika. Seuraavissa taulukoissa esitettävät kustannukset eivät sisällä yhteisrahoitteisen toiminnan sisäisiä rahoitusosuuksia (lkp-tili 43978000).

Kustannukset henkilötyövuotta kohden ovat nousseet poikkeuksellisen paljon aiempiin vuosiin verrattuna johtuen koronarajoitusten jälkeisestä kustannusten noususta mm. matkustamisessa sekä uusien toimintojen, kuten rescEU, ai-

heuttamista kustannuksista. Samoin valtioneuvoston hallintoyksikön kustannukset ovat jatkaneet nousua. Hallituskauden vaihtuminen ja kv.tilanne näkyvät merkittävänä henkilötyövuosien ja kustannusten nousuna yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta sekä EU ja kv.asiat toiminnoilla.

Taulukko 2. Sisäministeriön kokonaistuottavuus ja tehokkuus vuosina 2021-2023

	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Muutos 2022-2023
Kustannukset (1000 euroa) (pl. mom. 26.01.20)	33 552	30 918	40 741	9 824
Henkilötyövuodet (työajankohdennusten mukaiset)	233,3	230,6	244,5	13,9
Kustannukset/henkilötyövuosi (1000 euroa)	143,8	134,1	166,6	32,6
Ydintoiminnot (htv)	26,5	27,9	33,9	6,0
Ohjaustoiminnot (htv)	102,5	94,2	103,8	9,6
Tukitoiminnot (ml. johtaminen) (htv)	62,1	55,7	56,3	0,6
Lomat ja poissaolot (htv)	38,4	41,3	43,5	2,2
Kohdentamaton (htv)	3,8	11,4	7,0	-4,4

Taulukko 3. Sisäministeriön ydin- ja ohjaustoimintojen kustannukset (1000 euroa)

	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Muutos 2022-2023
Ydintoiminnot	10 423,0	7 985,1	12 817,8	60,5 %
Poliisitoimi	1 432,8	1 816,3	2 122,3	16,8 %
Pelastustoimi	8 079,1	4 662,7	9 206,3	97,4 %
Maahanmuuttophallinto	454,5	975,6	1 009,8	3,5 %
Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet	259,1	320,1	286,2	-10,6 %
Aluehallinnon yhteinen varautuminen poikkeusoloihin	172,4	210,4	193,2	-8,2 %
Muut ydintoiminnot	25,1	0	0	0,0 %
Ohjaustoiminnot	23 128,5	22 932,7	27 923,7	21,8 %
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	2 475,5	2 512,6	4 635,0	84,5 %
Hallinnonalan ohjaus, suunnittelu ja seuranta	7 740,0	6 063,2	6 154,0	1,5 %
Lakien ja asetusten valmistelu ja säädösvalmistelun kehittäminen	5 041,7	5 713,0	5 869,1	2,7 %
Kansainväliset ja EU-asiat	3 207,7	3 667,0	5 955,8	62,4 %
Valmius ja varautuminen	888,5	674,6	484,1	-28,2 %
EUSA-rahastojen viranomaistehtävät	3 224,4	3 674,1	3 908,0	6,4 %
Palosuojelurahasto	533,6	612,3	901,9	47,3 %
Muut ministeriön erityistehtävät	17,0	15,9	15,9	0,0 %
Yhteensä	33 552	30 918	40 742	31,8 %

Ydin- ja ohjaustoimintojen kustannukset sisältävät ministeriön tukitoimintojen ja paikallisen poissaolon kustannukset sekä valtioneuvoston hallintoyksikön ilmoittamat palvelutuotannon kustannustiedot.

Taulukko 4. Kriisinhallintakeskuksen tehokkuus ja tuottavuus vuosina 2021-2023 (1000 euroa)

	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Muutos 2022-2023
Kustannukset (1000 euroa) yhteensä	17 127	18 512	20 007	1 495
Kustannukset (1000 euroa) (pl. kriisinhallinnan asiantuntijat)	2 405	3 037	3 197	160
Kustannukset (pl. kriisinhallinnan asiantuntijat)/htv ¹ (1000 euroa)	95,1	106,2	112,6	6,4
Henkilötyövuodet (työajankohdennusten mukaiset)	25,4	28,6	28,4	-0,2
Tehtävät ja painopisteet				
Ydintoiminnot (htv), josta:	13,6	16,2	18,8	2,6
Siviilihenkilöstön osallistuminen Kriisinhallintaan (htv)	0,8	1,6	0,6	-1,0
Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet (htv)	12,8	14,6	18,2	3,6
Ohjaustoiminnot	0,1	-	-	-
Tukitoiminnot (johtaminen, yleishallinto, sisäiset palvelut) (htv)	6,5	5,4	2,7	-2,7
Lomat, muut palkalliset poissaolot, avoin toiminto, kohdentamaton (htv)	5,1	7,0	6,8	0,2

¹ Kriisinhallinnan asiantuntijat eivät ole mukana htv-laskennassa.

Taulukko 5. VNHY:n palvelutuotannon kustannukset sisäministeriön kirjanpitoyksikölle (1000 euroa)

	Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Muutos 2022-2023
Toimitilat	1 477	1 764	2 124	20,4 %
Tietotekniikka ja tietojärjestelmät	1 886	1 767	1 980	12,1 %
Edustustilapalvelut	22	19	30	57,9 %
Henkilöstöpalvelut	167	162	189	16,7 %
Kuljetuspalvelut	225	266	234	-12,0 %
Käännöspalvelut	541	610	431	-29,3 %
Tiedonhallinta	636	603	646	7,1 %
Tietotuki- ja julkaisupalvelut	155	188	181	-3,7 %
Tilannekuva ja varautuminen	244	258	336	30,2 %
Virastopalvelut	233	278	288	3,6 %
VN yhteinen kehittäminen ja yhteensovittaminen	65	70	60	-14,3 %
VN sisäinen viestintä (verkkopalvelun kehittäminen)	12	12	36	200,0 %
Yhteensä	5 663	5 996	6 536	9,0 %

1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön maksullisen toiminnan tuotot olivat kertomusvuonna 3 380 euroa. Toimintakertomuksessa ei esitetä maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaa, koska tuottojen määrä oli alle 1,0 milj. euroa. Tileistä poistoja ei tehty vuonna 2023.

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön maksullinen toiminta muodostui sisäministeriön pelastusosaston pelastuslain (379/2011) mukaisista erivapauspäätöksistä, joiden antaminen on edellä mainitussa laissa määrätty sisäministeriön tehtäväksi. Erivapauspäätöksiä laskutettiin 13 kappaletta.

Kriisinhallintakeskuksella ei ollut maksullista toimintaa vuonna 2023.

1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Vuonna 2023 yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot sisäministeriön kirjanpitoyksikössä olivat 0,398 milj. euroa. Toimintakertomuksessa ei esitetä yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaa, koska tuottojen määrä oli alle 1,0 milj. euroa.

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista suurin osa (0,316 milj. euroa) tuli EU:lta. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja kirjattiin myös säätiöiltä (0,082 milj. euroa).

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Toimintoihin sisältyy sellaisia tehtäviä, joiden osalta suoritteet eivät ole määriteltävissä. Seuraavissa taulukoissa esitetään tietoja ministeriön ja Kriisinhallintakeskuksen keskeisistä suoritteista. Suoritteiden määrille ei ole asetettu tavoitteita.

Taulukko 6. Ministeriön keskeisiä suoritteita vuosina 2021-2023

	Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023
Hallituksen lakiesitykset (kpl)	11	19	3
Käynnistyneet lainsäädäntöhankkeet (kpl)	7	21	31
Eduskuntakuulemiset (asiantuntijakuulemiset ja kirjalliset lausunnot)	211	240	109
Julkaisut (kpl)	44	39	32
Laillisuusvalvontatarkastukset (kpl)	7	5	6
Rahoitetut tutkimushankkeet (SM TKI) (kpl)	6	10	15
Rahoitetut hankkeet (sisäasioiden rahasto) (kpl)	35	312	52

² Vuoden 2022 tilinpäätöksessä ilmoitettu rahoitettujen hankkeiden lukumäärä (27) korjattu

Vuonna 2023 oli vireillä yhteensä kuusi sisäministeriön toimialaa koskevaa EU-tuomioistuimen ennakkoratkaisuasiasiaa, joista kolme edellytti ministeriön toimenpiteitä (kirjelmöinti). Ministeriön toimialaa koskevia EU-rikkomusasioita (direktiivien viivästynyt tai puutteellinen täytäntöönpano) oli vuonna 2023 vireillä kolme asiaa, joista yksi edellytti toimenpiteitä vuonna 2023. Ministeriön hallinnonalaan liittyviä YK:n sopimusvalvontaelimissä (ihmisoikeuskomitea, lapsen oikeuksien komitea ja kidutuksen vastainen komitea) vireillä olevia ihmisoikeusvalituksia oli vuoden 2023 lopussa yhteensä 42, joista 41 oli ulkomaalaisasioita (kielteiset turvapaikkapäätökset ja perheenyhdistämiset). Yksi valitus koski muuta asiaa (poliisin toiminta). Ihmisoikeusvalituksista 30 edellytti ministeriön toimenpiteitä vuonna 2023.

Hallituskauden vaihtuminen ja muuttunut turvallisuustilanne vaikuttivat ministeriön keskeisten suoritteiden määrään. Uuden hallituksen myötä sisäministeriössä käynnistyi useita lainsäädäntöhankkeita.

Taulukko 7. Kriisinhallintakeskuksen keskeiset suoritteet vuosina 2021-2023

	Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023
Hakijoiden määrä, peruskoulutus	217	257	249
Hakijoiden määrä, kansainväliset tehtävät	521	472	577
Avattujen tehtävien määrä, kansainväliset tehtävät	245	149	172

Kriisinhallintakeskuksen keskeisten suoritteiden määrät vaihtelevat vuosittain mm. kansainvälisestä turvallisuustilanteesta johtuen. Vuonna 2023 peruskoulutukseen hakeneiden määrä oli hiukan pienempi kuin edellisenä vuonna, mutta kuitenkin merkittävästi suurempi kuin vuonna 2021. Kansainvälisiin tehtäviin hakeneiden määrä nousi noin viidenneksellä edelliseen vuoteen verrattuna. Myös avattujen kansainvälisten tehtävien määrä nousi merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna.

1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Palvelukyvyille ja suoritteiden laadulle ei ole määritelty tavoitteita tai indikaattoreita, mutta kaikessa toiminnassa pyritään jatkuvaan toiminnan ja palvelukyvyn kehittämiseen.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Sisäministeriön tavoitteena on olla vastuullinen työnantaja, johtaa henkilöstöä osallistavasti ja vastuullisesti sekä toimia julkisen hallinnon edelläkävijä johtamisen ja toimintakulttuurin kehittämisessä. Vastuullisuus työnantajana näkyy mm. tasa-arvon edistämisessä, oikeudenmukaisena kohteluna sekä henkilöstön osallistamisessa. Työyhteisön toimintakulttuuri onkin henkilöstöbarometrin mukaan pysynyt korkealla tasolla. Myös johtamisessa ollaan kokonaisuutena hyvällä tasolla. Turvallisuuksitilanteen muuttuminen on edellyttänyt johtamiselta mukautumista uuteen tilanteeseen sekä resilienssiä.

Vuonna 2023 osaamisen kehittämisen jatkaminen on ollut ministeriössä keskeinen painopistealue. Tavoitteena on ollut, että osaamisen kehittämisellä varmistetaan hyvinvoiva henkilöstö ja organisaation toimintakyky muuttuvassa toimintaympäristössä. Sisäministeriössä osaamisen kehittämiseen strategialähtöisesti on erityisesti panostettu. Ministeriössä otettiin käyttöön vuonna 2023 osaamisen vuosikello, jonka avulla pyrittiin systematisoimaan osaamisen kehittämiseen liittyviä toimia ja aikatauluja. Lisäksi koko ministeriön henkilökunnalle järjestettiin valmentavaa johtamista ja tiimityötä koskenut koulutusohjelma.

Vuonna 2023 jatkettiin hybridityömallin käyttöä, jossa työtä tehdään osin virka paikalla ja osin etätöinä. Vuoden 2023 aikana on valmisteltu ja otettu käyttöön pelisäännöt etä-, hybridi- ja läsnätyöhön. Pelisäännöillä tuetaan yhteisiä toimintatapoja ja työn tekemistä sekä ehkäistään kuormittumista mm. häiriöitä ja keskeytyksiä vähentämällä.

Henkilöstön jaksamista on seurattu usealla eri tavalla. Syksyllä 2023 tehtiin VMBaro ja fiilismittareita on tehty vuoden mittaan. Useiden käynnissä olleiden muutosten ja Ukrainan sodan aiheuttaman lisätyön myötä henkilöstön kuormituneisuus on lisääntynyt kuitenkin siten, että kokonaisuutena tulokset ovat olleet edelleen hyvällä tasolla.

Taulukko 8. Sisäministeriön kirjanpitoyksikön henkilötyövuosien kehitys

Tulosyksikkö	Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Muutos 2022–2023
Maahanmuutto-osasto	31	32,3	33,3	1,0
Pelastusosasto (ml. Palosuojelurahasto)	62,3	55,8	65,1	9,3
Poliisiosasto	37,8	39,4	38,8	-0,6
Hallinto- ja kehittämisosasto	51,1	50,7	55,0	4,3
Kansallisen turvallisuuden yksikkö	11,2	11,3	10,5	-0,8
Kansainvälisten asioiden yksikkö	21,1	21,9	22,9	1,0
Viestintäyksikkö	9,6	9,1	10,9	1,8
Sisäinen tarkastus	3,8	3,0	2,0	-1,0
Esikunnan tukipalvelut	3,4	5,3	4,9	-0,4
Muut	2,0	1,7	1	-0,7
Sisäministeriö yhteensä	233,3	230,6	244,7	14,1
Kriisinhallintakeskus	25,3	28,6	28,4	-0,2
Kirjanpitoyksikkö yhteensä	258,6	259,2	272,9	13,9

Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tunnuslukujen kehitys

Taulukko 9. Henkilöstön määrä, ikärakenne ja henkilöstökulut

	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023
Henkilöstön lukumäärä, henkilöä 31.12.	263	272	281
• sisäministeriö	236	242	251
• Kriisinhallintakeskus	27	30	30
Sukupuolijakauma (n/m) %	66/34	65/35	65/35
• sisäministeriö	65/35	65/35	65/35
• Kriisinhallintakeskus	70/30	63/37	69/31
Henkilötyövuodet	258,6	259,2	272,9
• sisäministeriö	233,3	230,6	244,7
• Kriisinhallintakeskus	25,3	28,6	28,7
Keski-ikä			
• sisäministeriö	45,4	46,8	47,1
• Kriisinhallintakeskus	44,3	44,4	43,5
Vakinaiset (n/m), lukumäärä	130/61	137/66	147/64
• sisäministeriö	121/58	126/59	136/61
• Kriisinhallintakeskus	9/3	11/7	11/4
Määräaikaiset (n/m), lukumäärä	44/28	39/30	42/27
• sisäministeriö	34/23	31/26	32/22
• Kriisinhallintakeskus	10/5	8/4	10/5
Vakinaisten osuus (%)	73,2	74,6	78,5
• sisäministeriö	72,6	76,4	78,5
• Kriisinhallintakeskus	44,0	60,0	50,0
Määräaikaisten osuus (%)	37,7	25,4	24,6
• sisäministeriö	27,4	23,6	21,5
• Kriisinhallintakeskus	56	40,0	50,0
Kokoaikaiset, lukumäärä	258	263	273
• sisäministeriö	232	234	245
• Kriisinhallintakeskus	26	29	28
Kokoaikaisten osuus (%)	98,1	96,7	97,2
• sisäministeriö	98,3	96,7	97,6
• Kriisinhallintakeskus	96,3	96,8	93,3
Osa-aikaiset, lukumäärä	5	9	8
• sisäministeriö	4	8	6

	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023
• Kriisinhallintakeskus	1	1	2
Osa-aikaisten osuus (%)	1,9	3,3	2,8
• sisäministeriö	1,7	3,3	2,4
• Kriisinhallintakeskus	3,7	3,2	6,7
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta %			
• sisäministeriö	83,5	82,2	82,4
• Kriisinhallintakeskus	86,3	82,8	84,3
Kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi			
• sisäministeriö	18 596 943,8	18 706 679,1	20 836 780,9
• Kriisinhallintakeskus	1 570 703,1	1 947 767,1	1 934 402,2

Sisäministeriön henkilöstön lukumäärä kasvoi v. 2023 yhdeksällä henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna (v. 2023 251, v. 2022 242). Myös sisäministeriön henkilötyövuosimäärä kasvoi v. 2023 14,1 henkilötyövuodella edellisvuoteen nähden (v. 2023 244,7, v. 2022 230,6). Koko ministeriön henkilötyövuosimäärä ml. Kriisinhallintakeskus (272,9 htv) kasvoi 13,9 henkilötyövuodella edelliseen vuoteen verrattuna. Vakinaisen henkilöstön määrä (197 henkilöä) nousi 12 henkilöllä edellisestä vuodesta, kun määräaikaisten henkilöiden määrä (54 henkilöä) laski kolmella edelliseen vuoteen verrattuna. Kokonaisuutena vakinaisia henkilöstöstä vuonna 2023 oli 78,5 % ja määräaikaisia 21,5 %. Suurin osa ministeriön henkilöstä oli vuonna 2023 kokoaikaisia (97,6%). Osa-aikaisten henkilöiden määrä väheni kahdella edellisvuoteen verrattuna. Ministeriön sukupuolijakauma on edellisvuoden tapaan naispainoinen ja naisten osuus koko henkilöstöstä on 65 %. Ministeriön henkilöstön keski-ikä oli vuonna 2023 47,1 vuotta. Keski-ikässä oli vuonna 2023 tapahtunut pientä nousua edellisvuoteen nähden (v. 2022 46,8 v.)

Kriisinhallintakeskuksen henkilöstön lukumäärä pysyi ennallaan (30 henkilöä) edellisvuoden määrään verrattuna. Henkilöstövuosien määrä oli myös lähes ennallaan edellisvuoteen nähden (v. 2023 28,2, v. 2022 28,6). Vakinaisen henkilöstön määrä (15 henkilöä) väheni edellisestä vuodesta 3 henkilöllä ja määräaikaisten henkilöiden määrä (15 henkilöä) nousi 3 henkilöllä. Kriisinhallintakeskuksen henkilöstöstä 50 % on vakinaisia ja 50 % määräaikaisia. Vuoden 2023 lopussa naisten osuus Kriisinhallintakeskuksen henkilöstöstä oli 69 % ja kasvua naisten osuuden määrässä oli 6 % edellisvuoteen nähden.

Kriisinhallintakeskuksen henkilöstöstä 93,3 % oli kokoaikaisia. Kriisinhallintakeskuksen keski-ikä oli vuonna 2023 43,5 vuotta vastaavan luvun ollessa vuonna 2022 44,4 v.

Taulukko 10. Työhyvinvointi

	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023
Työtyytyväisyysindeksi			
• sisäministeriö	3,9	3,8	3,8
• Kriisinhallintakeskus	4,2	4,1	4,1
Tulovaihtuvuus (%)			
• sisäministeriö	17,9	8,7	16,1
• Kriisinhallintakeskus	24,0	8,0	10,7
Sairauspoissaolot (TPV/htv)			
• sisäministeriö	3,4	5,5	4,6
• Kriisinhallintakeskus	2,3	4,6	7,6
Työterveyshuolto (euroa/htv)			
• sisäministeriö	528,9	586,9	635,8
• Kriisinhallintakeskus	555,6	584,0	612,0
Työtyytyväisyyden edistäminen (euroa/htv)			
• sisäministeriö	334,9	132,2	114,4
• Kriisinhallintakeskus	318,2	124,4	201,3
Työkunnan edistäminen (euroa/htv)			
• sisäministeriö	180,2	129,7	111,1
• Kriisinhallintakeskus	110,0	124,4	201,3

Sisäministeriön kirjanpitoyksikössä toteutettiin edellisten vuosien tapaan kaksi työtyytyväisyyskyselyä, joista toinen sisäministeriön henkilöstölle ja toinen Kriisinhallintakeskuksen henkilöstölle.

Sisäministeriössä toteutettu VMBaro-työtyytyväisyyskysely osoitti, että ministeriössä työhyvinvointi oli aiempien vuosien tapaan hyvällä tasolla, sillä kokonaistyötyytyväisyys oli 3,8 (v. 2022 3,8 ja vuonna 2021 3,9). Kyselyn vastausprosentti oli 89 %. Ministeriön vahvuusalueita ovat työn sisältö ja vaikuttaminen (4,2) sekä työyhteisön toimintakulttuuri (4,2). Edellisen vuoden tuloksiin verrattaessa v. 2023 kasvoi erityisesti tyytyväisyys osaamiseen, oppimiseen ja uudistumiseen sekä palkkaukseen.

Kyselyssä selvitetään myös häirinnän (työpaikkakiusaamisen) sekä seksuaalisen häirinnän esiintyvyyttä ministeriössä. Vastaajista 0 % on kokenut seksuaalista häirintää viimeisen vuoden aikana (1 % vuonna 2022) ja 2 % on kokenut häirintää (työpaikkakiusaamista) (2,5 % vuonna 2022). Epäasiallista käytöstä oli havainnut 18 % vastaajista (13,4% vuonna 2022).

Kyselyn tuloksia käsiteltiin ministeriön johdossa, henkilöstöpolitiikan ja henkilöstöhallinnon yhteistyöryhmässä sekä työsuojelutoimikunnassa. Lisäksi kukin osasto ja erillisyyksikkö käsitteli tuloksia omissa työyksikkökokouksissaan.

Kriisinhallintakeskuksessa toteutettu VMBaro-työtyytyväisyyskysely osoitti, että keskuksen työtyytyväisyys on kyselyn tulosten perusteella erinomaisella tasolla, sillä kokonaistyötyytyväisyyden arvosana oli 4,1 (4,1 vuonna 2022). Kyselyn vastausprosentti oli 62 %. Työtyytyväisyyskyselyn tulosten analyysissä vahvuuksiksi Kriisinhallintakeskuksessa nousivat kokemus oikeudenmukaisesta kohtelusta lähiesimiehen ja työtovereiden taholta (4,8) sekä sitoutuminen työnantajan tavoitteisiin (4,7). Heikkouksia puolestaan olivat tyytyväisyys palkkauksen muuttumiseen työsuorituksen muuttuessa (2,7), luottamus palvelussuhteen jatkumiseen (3,3) sekä työskentelyvälineet ja tulkosellinen työskentely (3,4).

Taulukko 11. Osaaminen

	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023
Koulutustasoindeksi, koko henkilöstö			
• sisäministeriö	6,3	6,5	6,5
• Kriisinhallintakeskus	5,9	6,3	6,3
Koulutustasoindeksi, naiset			
• sisäministeriö	6,2	6,5	6,3
• Kriisinhallintakeskus	6,0	6,3	6,2
Koulutustasoindeksi, miehet			
• sisäministeriö	6,5	6,3	6,6
• Kriisinhallintakeskus	5,7	6,3	6,4
Koulutus ja kehittäminen (euroa/htv)			
• sisäministeriö	704,5	264,4	316,3
• Kriisinhallintakeskus	2 348,6	1 112,8	525,1

Sisäministeriön ja Kriisinhallintakeskuksen henkilöstö on korkeasti koulutettua. Sisäministeriössä sekä naisten että miesten koulutustasoindeksi on 6,5 ja Kriisinhallintakeskuksessa sekä naisten että miesten koulutustasoindeksi on 6,3. Koulutustasoindeksi on pysynyt samalla tasolla edellisvuoteen nähden. Koulutustasoindeksi lasketaan siten, eri asteisten tutkintojen suorittaneiden henkilöiden lukumäärä kerrotaan niiden koulutustasoineksillä ja saadut tulot lasketaan yhteen. Lopuksi tulojen summa jaetaan henkilöiden kokonaismäärällä. Ylempi korkeakoulututkinto vastaa koulutustasoineksiä 7 ja alempi korkeakoulututkinto koulutustasoineksiä 6. Koko valtiolla koulutustasoineksi on keskimäärin 5,5.

Sisäministeriön koulutukseen ja kehittämiseen kohdennetut varat henkilötyövuotta kohden ovat kasvaneet vuonna 2023. Koko ministeriön henkilökunnalle muun muassa järjestettiin valmentavaa johtamista ja tiimityötä koskeva koulutusohjelma vuonna 2023.

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Sisäministeriön hallinnonalan pääluokkaan 26 osoitettiin vuonna 2023 yhteensä 2,559 miljardia talousarviorahoitusta, josta varsinaisen talousarvion osuus oli 2,491 miljardia euroa (97,3 %) ja lisätalousarvioiden osuus 68,258 milj. euroa (2,7 %). Vuonna 2023 käytettävissä olevan pääluokan 26 talousarviorahoituksen määrä kasvoi noin 25,4 % edellisestä vuodesta, jolloin käytettävissä oli 2,043 miljardia euroa.

Sisäministeriön pääluokan vuoden 2023 varsinaisen talousarvion rahoituksen määrä nousi noin 57,3 % (906,3 milj. euroa) edellisestä vuodesta. Varsinaisen talousarvion määrärahatason nousua selittävät Rajavartiolaitoksen investointeihin ja vastaanottotoiminnan menoihin tehdyt lisäykset. Vuoden 2023 lisätalousarvioissa osoitetut määrärahat (68,258 milj. euroa) olivat vain noin seitsemäsosa edellisen vuoden lisätalousarvioihin (458,053 milj. euroa) verrattuna. Vuonna 2022 alkaneen turvallisuustilanteen muutoksen johdosta vuoden 2022 aikana sisäministeriölle esitettiin merkittävä määrä rahoitusta lisätalousarvioissa.

Taulukko 12. Sisäministeriön pääluokan varsinaisten talousarvioiden vertailu (1000 euroa)

Momentti	Momentin nimi	Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Muutos 2022-2023
26.01.01	Sisäministeriön toimintamenot	16 215	16 274	17 518	1 244
26.01.04	Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot	2 194	2 304	2 320	16
26.01.20	Tietohallinnon yhteiset menot	1 594	0	0	0
26.01.21	Sisäministeriön hallinnonalan kehittäminen	0	1 672	1 342	-330
26.01.24	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan	13 159	8 000	0	-8 000
26.01.25	Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta	5 500	5 500	5 500	0
26.01.26	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden hallintaan ohjelmakaudella 2021-2027	6 840	35 150	42 828	7 678
26.01.27	EU:n pelastuspalvelumekanismi CBRN-varastointi	0	0	59 845	59 845
26.01.29	Sisäministeriön hallinnonalan arvonnäisäveromenot	120 000	120 000	180 200	60 200
26.01.50	Eräät avustukset	331	580	480	-100
26.01.66	Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut	960	960	960	0
26.01.87	Osakehankinnat	0	10	0	-10
26.10.01	Poliisitoimen toimintamenot	799 361	806 318	863 666	57 348
26.10.02	Suojelupoliisin toimintamenot	44 553	40 821	45 412	4 591
26.10.20	Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot	7 608	7 608	7 668	60
26.10.21	KEJO-hankkeen yhteiset menot	0	6 850	6 850	0
26.20.01	Rajavartiolaitoksen toimintamenot	271 888	274 752	305 044	30 292
26.20.70	Rajavartiolaitoksen investoinnit	5 000	5 000	325 000	320 000
26.30.01	Pelastustoimen toimintamenot	17 529	22 620	4 507	-18 113
26.30.02	Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot	60 048	66 160	70 428	4 268
26.30.03	Pelastusopiston toimintamenot	0	0	18 026	18 026
26.30.20	Erytymenot	3 000	3 000	8 000	5 000
26.40.01	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	67 198	65 367	64 865	-502
26.40.21	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	104 614	72 091	371 152	299 601
26.40.22	Vapaaehtoinen paluu	2 570	2 318	2 318	0
26.40.63	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	26 843	21 428	87 158	65 730
Yhteensä		1 577 005	1 584 783	2 491 087	906 304

Taulukko 13. Sisäministeriön pääluokan lisätalousarvioiden vertailu
(1000 euroa)

Momentti	Momentin nimi	Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Muutos 2022-2023
26.01.01	Sisäministeriön toimintamenot	41	1 748	814	-934
26.01.04	Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot	18	18	68	50
26.01.20	Tietohallinnon yhteiset menot	150	0	0	0
26.01.21	Sisäministeriön hallinnonalan kehittäminen	0	-110	0	110
26.01.24	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan	0	26 000	0	-26 000
26.01.26	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden hallintaan ohjelmakaudella 2021-2027	-5 540	0	0	0
26.01.29	Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	0	100 000	0	-100 000
26.01.50	Eräät avustukset	1 620	0	510	510
26.10.01	Poliisitoimen toimintamenot	39 173	24 105	24 255	150
26.10.02	Suojelupoliisin toimintamenot	-658	5 998	1 478	-4 520
26.10.20	Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot	-4 000	-5 000	0	5000
26.10.21	KEJO-hankkeen yhteiset menot	401	0	0	0
26.20.01	Rajavartiolaitoksen toimintamenot	13 145	26 279	6 986	-19 293
26.20.70	Rajavartiolaitoksen investoinnit	186 019	6 000	0	-6 000
26.30.01	Pelastustoimen toimintamenot	2 028	1 616	539	-1 077
26.30.02	Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot	150	3 207	1 811	-1 396
26.30.03	Pelastusopiston toimintamenot	0	0	267	267
26.30.20	Eryitysmenot	0	5 000	3 000	-2 000
26.40.01	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	3 624	10 419	2 930	-7 489
26.40.21	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	-20 679	200 216	25 600	-174 616
26.40.63	Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet	-4 081	52 557	0	-52 557
Yhteensä		211 411	458 053	68 258	-389 795

Arviomäärärahan ylityslupia esitettiin vuonna 2023 yksi kappale. Sisäministeriö päätti ylittää momentin 26.40.21 määrärahat enintään 25,6 milj. eurolla. Ylitys katettiin vuoden 2023 toisessa lisätalousarviossa saadulla määrärahalla.

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön rahoituksen rakenne

Sisäministeriön kirjanpitoyksiköllä vuonna 2023 käytettävissä olevista määrärahoista (156,721 milj. euroa) sisäministeriön pääluokan 26 määrärahoja oli 127,910 milj. euroa (81,6 %) ja muiden hallinnonalojen määrärahoja 28,811 milj. euroa (18,4 %).

Kirjanpitoyksiköllä käytettävissä olevista määrärahoista vuoden 2023 talousarvion määrärahoja oli 107,057 milj. euroa (68,3 %) ja 49,664 milj. euroa (31,7 %) edelliseltä vuodelta siirrettyjä määrärahoja.

Sisäministeriön kirjanpitoyksiköllä kertomusvuonna käytettävissä olleista ministeriön pääluokan määrärahoista (127,910 milj. euroa) vuoden 2023 talousarvion määrärahojen osuus oli 83,931 milj. euroa (65,6 %) ja edellisiltä vuosilta siirrettyjen määrärahojen osuus 43,979 milj. euroa (34,4 %).

Sisäministeriölle osoitettuja jakamattomia määrärahoja jaettiin edelleen 0,025 milj. euroa Poliisihallitukselle.

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Sisäministeriön kirjanpitoyksiköllä käytettävissä olevista määrärahoista (156,721 milj. euroa) käytettiin tilivuoden aikana 83,668 milj. euroa (53,4 %) ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 70,257 milj. euroa (44,8 %), josta 89,6 % oli sisäministeriön pääluokan määrärahoja. Merkittävimmät osuudet vuodelle 2024 siirretyistä määrärahoista olivat EU:n sisäasioiden rahastojen (EUSA-rahastot) määrärahoja (53,1 %) ja momentin 26.01.27 rescEU CBRN-varastointi määrärahoja (21,4 %). Edellisiltä vuosilta siirrettyjä määrärahoja peruutettiin 0,269 milj. euroa (0,2 %).

Vuoden 2023 talousarvion määrärahoista (107,057 milj. euroa) käytettiin 56,6 % (60,633 milj. euroa) ja vuodelle 2024 siirrettiin 41,0 % (43,867 milj. euroa). Vuoden 2023 talousarvion määrärahoista jäi käyttämättä 2,4 % (2,527 milj. euroa).

Kirjanpitoyksiköllä käytössä olleiden talousarvion tulomomenttien toteuma oli yhteensä 98,913 milj. euroa. Tämän lisäksi määrärahoja peruutettiin 0,269 milj. euroa. Merkittävimmät osuudet (97,6 %) tulomomentin toteutumista

olivat EU:lta saatuja tuloja sisäisen turvallisuuden rahastojen ohjelmakausille 2014-2020 ja 2021-2027 ja rescEU CBRN-hankkeelle.

Taulukko 14. Sisäministeriön kirjanpitoyksikön rahoitus (talousarvio ja siirretyt määrärahat)

Rahoitus (1 000 euroa)	Käyttö 2021	Käyttö 2022	Käytettävissä 2023	Käyttö ³ 2023	Siirretty vuodelle 2023
Käytössä olleet menoarvotilit					
Sisäministeriön hallinnonala	49 895	58 955	127 910	62 269	62 981
Valtioneuvoston kanslia	74	85	71	71	0
Ulkoministeriön hallinnonala	14 814	15 617	18 908	17 204	1 699
Valtiovarainministeriön hallinnonala	4 439	1 236	9 775	4 093	5 576
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	0	0	58	31	0
Menoarvotilit yhteensä	66 222	75 894	156 721	83 668	70 256
Tuloarvotilit	24 599	59 573	99 238	98 913	0

Sisäministeriön toimintamenot (momentti 26.01.01)

Ministeriön toimintamenoihin (mom. 26.01.01) myönnettiin vuoden 2023 varsinaisessa talousarviossa 17,518 milj. euroa määrärahaa. Tämän lisäksi momentille myönnettiin 0,055 milj. euroa vuoden 2023 ensimmäisessä lisätalousarviossa ja 0,759 milj. euron toisessa lisätalousarviossa. Vuodelta 2022 siirrettyä määrärahaa oli käytettävissä 3,326 milj. euroa. Ministeriön käytettävissä olleista määrärahoista (21,658 milj. euroa) käytettiin 19,002 milj. euroa ja vuodelle 2024 siirrettiin 2,656 milj. euroa. Määrärahaa peruutettiin 4,56 euroa.

Sisäministeriön toimintamenojen käyttö (nettomenot) kasvoi noin 6,0 % edelliseen vuoteen verrattuna. Euromääräisesti suurin nousu oli henkilöstökuluissa, jotka nousivat 1,552 milj. euroa (9,1 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2023 henkilöstökuluihin sisältyy 1.5.2023 voimaan tullut 3,5 prosentin yleiskorotus.

³ Ei sisällä määrärahojen peruutuksia

Taulukko 15. Sisäministeriön toimintamenojen (momentti 26.01.01) nettomenojen kehitys

	Vuosi 2021 (euroa)	Vuosi 2022 (euroa)	Vuosi 2023 (euroa)	Osuus vuoden 2023 menoista	Muutos 2022– 2023 (euroa)
Aineet ja tarvikkeet	38 121	40 984	51 865	0,2 %	10 880
Henkilöstökulut	15 655 183	17 077 669	18 629 637	88,2 %	1 551 969
Vuokrat	21 302	25 831	31 883	0,2 %	6 053
Palvelujen ostot	1 053 301	1 690 492	1 671 315	7,9 %	-19 177
Muut kulut	141 290	616 482	732 426	3,5 %	115 944
Menot yhteensä	16 909 198	19 451 458	21 117 127	100 %	1 665 668
Tuotot	-1 239 190	-1 520 068	-2 115 170		-595 102
Nettomenot	15 670 007	17 931 389	19 001 956		1 070 567

Sisäministeriön toimintamenoista maksettuja palkkausmenoja vastaava henkilötyövuosimäärä (217,5 htv) nousi 8,6 henkilötyövuodella edelliseen vuoteen verrattuna. Sisäministeriön toimintamenoista maksettuihin palkkausmenoihin sisältyi vuonna 2023 noin 22,2 henkilötyövuotta ns. ulkopuolisen rahoituksen palkkausmenoja, jotka laskutettiin tai muulla tavoin veloitettiin täysimääräisesti muista rahoituslähteistä (18,6 henkilötyövuotta vuonna 2022). Näistä ns. ulkopuolisen rahoituksen palkkausmenoista pääosa koostui EUSA-rahastojen vakituisten henkilöiden ja Palosuojelurahaston sihteeristön palkkausmenoista.

Palvelujen ostoista maksettujen menojen määrä oli lähes edellisen vuoden tasolla. Palvelujen ostoista merkittävimmät olivat valtion sisäiset ICT-palvelut (0,399 milj. euroa), yhteistoiminnan kustannusten korvaukset valtionhallinnolle (0,324 milj. euroa), talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen veloitukset (0,222 milj. euroa), asiantuntija- ja tutkimuspalvelut (0,153 milj. euroa) ja ravitsemispalvelut (0,129 milj. euroa).

Vuokrat koostuivat kokous- ja seminaaritulojen ja muiden tilojen sekä ulkomaille sijoitetun asiantuntijan vuokramenoista. Näiden lisäksi maksettiin kuljetusvälineiden vuokramenoja.

Muista kuluista noin 92,1 % oli matkamenoja. Sisäministeriön toimintamenoista maksetut matkamenot kasvoivat noin 26,2 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna. Nousuun vaikutti osaltaan se, että vuonna 2022 koronapandemia rajoitti vielä alkuvuodesta matkustamista.

Taulukko 16. Sisäministeriön toimintamenoista (mom. 26.01.01) maksetut matkamenot

	Vuosi 2021 (euroa)	Vuosi 2022 (euroa)	Vuosi 2023 (euroa)	Muutos 2022–2023 (euroa)
Päivärahat, kotimaa	9 512	24 546	24 469	-77
Päivärahat, ulkomaa	9 650	56 368	75 183	18 816
Kilometrikorvaukset	4 465	8 897	9 787	890
Matkustuspalvelut	89 803	443 402	563 761	120 359
Matkustuspalvelut, sisäiset	700	1 140	1 185	45
Matkamenot yhteensä	114 131	534 352 ⁴	674 384	140 032

Sisäministeriön toimintamenoihin nettoutetuista tuotoista merkittävin erä (noin 80 %) oli sisäiset yhteistoiminnan kustannusten korvaukset. Tämä erä sisältää Palosuojelurahaston ja EUSA-rahastojen teknisen tuen vakinaisen henkilöstön palkkausten sisäiset veloitukset.

Taulukko 17. Sisäministeriön toimintamenoihin (momentti 26.01.01) nettoutetut tuotot

	Vuosi 2021 (euroa)	Vuosi 2022 (euroa)	Vuosi 2023 (euroa)	Muutos 2022–2023 (euroa)
Maksullisen toiminnan tuotot	2 860	1 300	3 380	2 080
Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset EU:lta	0	5 239	18 003	12 764
Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset, sisäiset	1 128 128	1 398 289	1 690 133	291 844
Muut yhteistoiminnan kustannusten korvaukset	5 400	10 800	4 187	-6 613
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot EU:lta	102 771	72 785	316 043	243 258
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot elinkeinoelämältä	0	10 665	0	-10 665
Muut yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot	0	19 556	82 069	62 513
Muut tuotot	0	1 371	1 245	-126
Rahoitustuotot	30	64	111	46
Tuotot yhteensä	1 239 190	1 520 068	2 115 170	595 102

⁴ Vuoden 2022 tilinpäätöksessä esitetty matkamenojen summa (543 352) korjattu.

Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (26.01.04)

Kriisinhallintakeskuksen toimintamenoihin (mom. 26.01.04) myönnettiin vuoden 2023 varsinaisessa talousarviossa 2,320 milj. euroa määrärahaa. Tämän lisäksi momentille myönnettiin 0,068 milj. euron lisäys vuoden 2023 toisessa lisätalousarviossa. Vuodelta 2022 siirrettyä määrärahaa oli käytettävissä 0,408 milj. euroa. Kriisinhallintakeskuksella käytettävissä olleista määrärahoista (2,796 milj. euroa) käytettiin 2,481 milj. euroa ja vuodelle 2024 siirrettiin 0,315 milj. euroa.

Kriisinhallintakeskuksen toimintamenoista maksettujen nettomenojen määrä nousi noin 3,4 % (0,082 milj. euroa) edelliseen vuoteen verrattuna. Euromääräisesti suurin nousu oli palvelujen ostoissa, jotka nousivat noin 0,087 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstökuluissa on mukana 1.5.2023 voimaan tullut 3,5 prosentin yleiskorotus. Nettomenojen kasvua pienensi muun toiminnan tuottojen kasvu 0,050 milj. eurolla.

Taulukko 18. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenojen (26.01.04) nettomenojen kehitys

	Vuosi 2021 (euroa)	Vuosi 2022 (euroa)	Vuosi 2023 (euroa)	Osuus vuoden 2023 menoista	Muutos 2022–2023 (euroa)
Aineet ja tarvikkeet	35 805	23 915	16 717	0,6 %	-7 198
Henkilöstökulut	1 583 439	1 917 442	1 971 206	74,5 %	53 763
Vuokrat	149 037	176 729	172 017	6,5 %	-4 712
Palvelujen ostot	164 955	220 994	308 021	11,6 %	87 026
Muut kulut	103 263	174 614	177 947	6,7 %	3 334
Muut tiliryhmät	0	5	0	0	-5
Menot yhteensä	2 036 499	2 513 699	2 645 908	100 %	132 208
Tuotot	-28 823	-114 789	-164 758		-49 969
Nettomenot yhteensä	2 007 676	2 398 910	2 481 149		82 239

Kriisinhallintakeskuksen toimintamenoista maksettujen henkilötyövuosimäärä (27,4 htv) laski 0,4 henkilötyövuodella edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuokratulot koostuivat toimitilojen ja muiden tilojen vuokrista (0,153 milj. euroa) sekä kuljetusvälineiden vuokrista (0,019 milj. euroa). Palvelujen ostoista

merkittävimmät olivat koulutuspalvelujen ostot (0,042 milj. euroa), ravitsemis- palvelut (0,062 milj. euroa) sekä asiantuntija- ja tutkimuspalvelut (0,062 milj. euroa).

Kriisinhallintakeskuksen muista kuluista suurin osa (noin 91 %) oli matkame- noja (0,162 milj. euroa). Muihin menoihin sisältyi myös muun muassa patenti- , lisenssi- ja käyttöoikeusmaksuja (0,013 milj. euroa).

Sisäministeriön hallinnonalan kehittäminen (mom. 26.01.21)

Momentille 26.01.21 osoitettiin vuoden 2023 varsinaisessa talousarviossa 1,342 milj. euroa määrärahaa. Edelliseltä vuodelta siirrettyä määräraha oli käytettävissä 0,816 milj. euroa. Käytettävissä olevasta määrärahasta (2,158 milj. euroa) käytettiin 1,279 milj. euroa ja vuodelle 2024 siirrettiin 0,879 milj. euroa.

Pelastustoimen toimintamenot (26.30.01)

Pelastusopiston toimintamenot irrotettiin omaksi momentiksi (26.30.03) vuo- den 2023 talousarviossa, minkä jälkeen momentin 26.30.01 määrärahat olivat pelkästään sisäministeriön käytössä. Momentille osoitettiin vuoden 2023 varsi- naisessa talousarviossa 4,507 milj. euroa. Tämän lisäksi momentille myönnet- tiin vuoden 2023 ensimmäisessä lisätalousarviossa 0,5 milj. euroa ja toisessa lisätalousarviossa 0,039 milj. euroa lisäystä. Vuodelta 2022 siirrettyä määrära- ha sisäministeriöllä oli käytössä 2,168 milj. euroa. Momentilla käytössä ole- vista määrärahoista (7,214 milj. euroa) käytettiin 3,197 milj. euroa ja vuodelle 2024 siirrettiin 4,017 milj. euroa.

Momentin 26.30.01 määrärahojen käytöstä pääosa (noin 85,3 %) muodostui palvelujen ostoista (2,729 milj. euroa), joista merkittävimmät olivat asiantun- tija- ja tutkimuspalvelut (1,008 milj. euroa), tietotekniikan asiantuntija- ja tutki- muspalvelut (0,985 milj. euroa) ja muut palvelut (0,462 milj. euroa). Momen- tilta maksettiin myös 0,395 milj. euroa palkkausmenoja (noin 5,3 htv).

Taulukko 19. Momentin 26.30.01 pelastustoimen toimintamenojen käyttö sisäministeriössä

	Vuosi 2021 (euroa)	Vuosi 2022 (euroa)	Vuosi 2023 (euroa)	Osuus vuoden 2023 menoista	Muutos 2022–2023 (euroa)
Aineet ja tarvikkeet	11 867	1 841	12 206	0,4 %	10 365
Henkilöstökulut	285 802	30 403	395 846	12,4 %	365 444
Vuokrat	0	2 818	2 755	0,1 %	-63
Palvelujen ostot	2 502 021	2 662 699	2 728 679	85,3 %	65 979
Muut kulut	665 356	29 048	57 564	1,8 %	28 516
Muut tiliryhmät	0	32	0	0	-32
Menot yhteensä	3 465 046	2 726 841	3 197 049	100 %	470 208
Tuotot	0	0	0		0
Nettomenot yhteensä	3 465 046	2 726 841	3 197 049		470 208

Päälukon 26 muut kulutusmenot

Momentilla 26.01.24 EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahantulon hallintaan oli käytettävissä 27,424 milj. euroa edellisiltä vuosilta siirrettyä määrärahaa. Ministeriöllä käytettävissä olevasta määrärahasta käytettiin 4,097 milj. euroa ja vuodelle 2024 siirrettiin 23,237 milj. euroa. Määrärahoja peruutettiin 0,090 milj. euroa.

Momentille 26.01.25 Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta vuoden 2023 talousarviossa osoitetusta 5,5 milj. euron määrärahasta siirrettiin 3,436 milj. euroa Rajavartiolaitoksen käyttöön. Edelliseltä vuodelta siirretyt määrärahat 4,264 milj. euroa siirrettiin Rajavartiolaitokselle. Ministeriön käytössä ollut 2,064 milj. euroa siirrettiin vuodelle 2024.

Momentille 26.01.26 EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021-2027 vuoden 2023 varsinaisen talousarvion määrärahoista (42,828 milj. euroa) osoitettiin 25,917 milj. euroa sisäministeriön käyttöön. Tämän lisäksi edelliseltä vuodelta siirrettyä määrärahaa sisäministeriöllä oli käytössä 9,353 milj. euroa. Käytettävissä olevasta määrärahasta (35,270 milj. euroa) käytettiin 21,201 milj. euroa ja vuodelle 2024 siirrettiin 14,069 milj. euroa.

Vuoden 2023 talousarvioon perustettiin momentti 26.01.27 EU:n pelastuspalvelumekanismi CBRN-varastointi. Momentille myönnettiin vuoden 2023 varsinaisessa talousarviossa 59,845 milj. euroa, josta sisäministeriön käyttöön osoitettiin 16,623 milj. euroa. Määrärahasta käytettiin 1,580 milj. euroa ja vuodelle 2024 siirrettiin 15,043 milj. euroa.

Momentille 26.01.50 Eräät avustukset myönnettiin vuoden 2023 varsinaisessa talousarviossa 0,480 milj. euroa ja vuoden 2023 ensimmäisessä lisätalousarviossa 0,440 milj. euroa ja toisessa lisätalousarviossa 0,070 milj. euroa. Vuoden 2023 talousarvion ja lisätalousarvioiden määrärahoista (0,990 milj. euroa) sisäministeriön käyttöön osoitettiin 0,640 milj. euroa, Rajavartiolaitoksen käyttöön osoitettiin 0,250 milj. euroa ja Poliisihallitukselle 0,1 milj. euroa. Lisäksi ministeriöllä oli käytössä 0,156 milj. euroa vuodelta 2022 siirrettyä määrärahaa. Ministeriöllä käytössä olevista määrärahoista (0,796 milj. euroa) käytettiin 0,628 milj. euroa ja vuodelle 2024 siirrettiin 0,125 milj. euroa. Määrärahaa peruutettiin 0,043 milj. euroa.

Momentille 26.30.20 Erytymenot myönnettiin vuoden 2023 talousarviossa määrärahaa 8,0 milj. euroa. Määrärahasta siirrettiin 1,320 milj. euroa Pelastusopistolle kansainvälisestä hätäavun antamisesta ja vastaanottamisesta sekä siihen varautumisesta aiheutuviin menoihin sekä Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle 1,2 milj. euroa metsäpalojen tähystystoiminnasta ja siihen varautumisesta aiheutuviin menoihin. Vuoden 2023 ensimmäisessä lisätalousarviossa momentille myönnettiin 3,0 milj. euroa lisärahoitusta Ukrainan kriisistä aiheutuviin menoihin. Tämän jälkeen ministeriöllä oli käytettävissä 8,480 milj. euroa, josta käytettiin 6,085 milj. euroa. Sisäministeriöllä käytössä ollutta määrärahaa jäi käyttämättä 2,395 milj. euroa.

Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (momentti 24.10.21)

Sisäministeriön kirjanpitoyksiköllä oli käytettävissä ulkoministeriön pääluokan momentin 24.10.21 määrärahoja yhteensä 18,115 milj. euroa, josta 17,828 milj. euroa momentilla 24.10.21.01 Siviilikriisinhallinta (EK) ja 0,287 milj. euroa momentilla 24.10.21.02 Vaalitarkkailu (EK).

Momentin määrärahalaji muutettiin vuoden 2023 talousarviossa kiinteästä määrärahasta 2-vuotiseksi siirtomäärärahaksi. Määrärahat olivat ainoastaan Kriisinhallintakeskuksen käytössä. Momentin 24.10.21.01 Siviilikriisinhallinta

(EK) määrärahoja käytettiin 16,569 milj. euroa ja määrärahaa siirrettiin 1,259 milj. euroa vuodelle 2024. Momentin 24.10.21.02 Vaalitarkkailu (EK) määrärahoja käytettiin 0,274 milj. euroa ja vuodelle 2024 siirrettiin 0,013 milj. euroa.

Merkittävin osa momentin 24.10.21 määrärahoista käytettiin ulkomaille sijoitet-
tujen asiantuntijoiden palkkausmenoihin (13,177 milj. euroa) ja muiden kus-
tannusten korvauksiin (2,795 milj. euroa). Muita merkittäviä eriä olivat matkus-
tuspalvelut (0,372 milj. euroa) ja työterveyspalvelut (0,168 milj. euroa).

Taulukko 20. Momentin 24.10.21 Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallin-
taan käyttö Kriisinhallintakeskuksessa

	Vuosi 2021 (euroa)	Vuosi 2022 (euroa)	Vuosi 2023 (euroa)	Osuus vuoden 2023 menoista	Muutos 2022–2023 (euroa)
Aineet ja tarvikkeet	64 838	107 789	139 477	0,8 %	31 688
Henkilöstökulut	12 309 768	12 379 370	13 176 810	78,2 %	797 440
Vuokrat	5 332	1 241	1 073	0 %	-168
Palvelujen ostot	332 025	310 199	315 983	1,9 %	5 784
Muut kulut	2 041 941	2 707 770	3 209 642	19,1 %	501 872
Muut tiliryhmät	0	3	0	0 %	-3
Menot yhteensä	14 753 903	15 506 373	16 842 985	100 %	1 336 613

**Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimenuudistuksen
valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus**

Sisäministeriöllä oli käytettävissä 9,270 milj. euroa valtiovarainministeriön
pääluokan momentilla 28.70.05 Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastus-
toimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpano tuki. Määrärahasta 4,2 milj.
euroa oli vuoden 2023 talousarvion määrärahaa ja 5,070 milj. euroa edellisiltä
vuosilta siirrettyä määrärahaa. Käytettävissä olevasta määrärahasta käytettiin
3,589 milj. euroa vuonna 2023 ja vuodelle 2024 siirrettiin 5,576 milj. euroa.
Määrärahaa peruutettiin 0,105 milj. euroa.

Momentin 28.70.05 määrärahasta maksetuista menoista pääosa (noin
82,0 %) oli palvelujen ostoja (2,944 milj. euroa), josta suurin osa muodostui

tietotekniikan asiantuntija- ja ylläpitopalveluista (1,723 milj. euroa sekä asiantuntija- ja tutkimuspalveluista (0,901 milj. euroa). Momentilta maksettiin myös noin 0,629 milj. euroa palkkausmenoja (noin 7,7 htv).

Taulukko 21. Momentin 28.70.05 Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki käyttö sisäministeriössä

	Vuosi 2021 (euroa)	Vuosi 2022 (euroa)	Vuosi 2023 (euroa)	Osuus vuoden 2023 menoista	Muutos 2022-2023 (euroa)
Aineet ja tarvikkeet	103	0	2	0 %	2
Henkilöstökulut	1 661 581	1 045 762	628 711	17,5 %	-417 051
Vuokrat	73	5 467	0	0 %	-5 467
Palvelujen ostot	2 693 966	170 772	2 944 441	82,0 %	2 773 669
Muut kulut	5 656	7 538	15 624	0,4 %	8 086
Menot yhteensä	4 361 378	1 229 539	3 588 779	100 %	2 359 240

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot (4,988 milj. euroa) olivat noin kolminkertaiset edelliseen vuoteen verrattuna (1,643 milj. euroa v. 2022). Toiminnan tuotoista 4,823 milj. euroa oli sisäministeriön ja 0,165 milj. euroa oli Kriisinhallintakeskuksen tuottoja.

Merkittävin erä (2,755 milj. euroa) tuotoista oli yhteistoiminnan kustannusten korvaukset EU:lta, joihin sisältyi muun muassa kansainvälisen pelastustoiminnan avustusten kuljetuskustannusten korvaukset. Myös sisäisten yhteistoiminnan kustannusten korvaukset olivat merkittävä erä (1,729 milj. euroa). Näistä korvauksista pääosa liittyi EUSA-rahastojen teknisen tuen vakinaisten henkilöiden ja Palosuojelurahaston sihteeristön palkkojen sisäiseen veloitukseen. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja EU:lta saatiin 0,316 milj. euroa.

Toiminnan kulut (74,581 milj. euroa) nousivat noin 5,4 % (3,798 milj. euroa) edelliseen vuoteen verrattuna.

Henkilöstökulujen määrä sisäministeriön kirjanpitoyksikössä (36,663 milj. euroa) kasvoi noin 10,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Nousua selittää pääosin se, että sisäministeriön kirjanpitoyksikön henkilötyövuosimäärä nousi noin 13,7 henkilötyövuodella vuodesta 2022. Henkilöstökuluihin sisältyi myös 1.5.2023 voimaan tullut 3,5 prosentin yleiskorotus.

Ministeriön henkilöstökulujen määrä oli 21,441 milj. euroa, mikä on noin 2,661 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna (18,779 milj. euroa). Kriisinhallintakeskuksen henkilöstökulut olivat 15,223 milj. euroa, josta 13,177 milj. euroa ulkomaille sijoitettujen asiantuntijoiden palkkauskuluja ja 2,046 milj. euroa sisäministeriön kirjanpitoyksikköön sijoitettujen Kriisinhallintakeskuksen henkilöiden palkkauksia. Henkilöstökuluihin sisältyy tulosperusteisia eriä 21 532,00 euroa ja luontoisetuja 3 285,93 euroa.

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön vuokramenoista (0,209 milj. euroa) Kriisinhallintakeskuksen toimitilojen ja muiden vuokrien osuus oli 0,173 milj. euroa ja sisäministeriön kokous- ja seminaaritulojen ja muiden vuokrien osuus oli 0,036 milj.

Palvelujen ostojen määrä (36,610 milj. euroa) nousi edelliseen vuoteen verrattuna 1,323 milj. euroa. Palvelujen ostot sisältää yhteistoiminnan kustannusten korvaukset ja yhteisrahoitteisen toiminnan sisäiset rahoitusosuudet. Palvelujen ostoista sisäministeriön osuus oli 36,018 milj. euroa ja Kriisinhallintakeskuksen osuus 0,592 milj. euroa.

Yhteisrahoitteisen toiminnan sisäiset rahoitusosuudet (20,293 milj. euroa) olivat vuonna 2023 noin 6,535 milj. euroa pienemmät kuin edellisenä vuonna. Ero selittyy pääosin sillä, että EUSA-rahastojen uuden ohjelmakauden hankkeissa eräille kirjanpitoyksiköille on myönnetty momentin käyttö- ja kirjausoikeus eikä niiden maksuosuuksia makseta maksatuspäätösten perusteella. Yhteistoiminnan kustannusten sisäiset korvaukset (4,502 milj. euroa) olivat 3,317 milj. euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna.

Asiantuntija- ja tutkimuspalvelujen (2,949 milj. euroa) määrä nousi noin 0,909 milj. eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Sisäisten asiantuntija- ja tutkimuspalvelujen määrä (0,387 milj. euroa) laski edellisestä vuodesta noin 0,896 milj. eurolla.

Ravitsemispalvelujen määrä 0,212 milj. euroa pysyi edellisen vuoden tasolla (0,209 milj. euroa vuonna 2022).

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen veloitusten määrä 0,262 nousi hieman edelliseen vuoteen verrattuna (0,252 milj. euroa vuonna 2022). Sisäisten ICT-palvelujen ostojen määrä (0,971 milj. euroa) nousi noin 0,113 milj. euroa edellisestä vuodesta. Aktivoitavien sisäisten ICT-palvelujen määrä oli 0,446 milj. euroa.

Muiden kulujen määrä (4,272 milj. euroa) kasvoi 0,645 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Suurin erä muissa kuluissa oli muut kustannusten korvaukset (2,795 milj. euroa), jotka olivat ulkomaille sijoitettujen Kriisinhallintakeskuksen asiantuntijoiden kustannusten korvauksia.

Matkustuspalvelujen määrä (1,128 milj. euroa) nousi 0,232 milj. eurolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Poistot (0,073 milj. euroa) liittyvät vuonna 2023 käyttöön otettuun EUSA2-järjestelmään. Aiempina vuosina kirjanpitoyksiköllä ei ollut poistoja.

Rahoitustuotoista (552,42 euroa) osinkotuottoja oli 441,61 euroa ja 110,81 euroa korko- ja euromääräisistä saamisista. Rahoituskulut (19,30 euroa) olivat maksettuja viivästyskorkoja.

Siirtotalouden tuotot (94,589 milj. euroa) olivat komission rahoitusta EU:n sisäasioiden rahastoille ja rescEU CBRN-hankkeelle. Siirtotalouden kulut (4,999 milj. euroa) olivat muun muassa EU:n sisäasioiden rahastojen maksuosuuksia rahoituksen saajille, siviilipuolen materiaaliapua Ukrainalle Venäjän hyökkäyssodan johdosta ja kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuja sekä EXIT-hankkeen valtionapua.

1.7.4 Tase

Vuoden 2023 taseen loppusumma oli 5,315 milj. euroa oli noin 3,014 milj. euroa suurempi kuin edellisenä vuonna (2,301 milj. euroa vuoden 2022 lopussa).

Ministeriön käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset olivat yhteensä 5,103 milj. euroa, kun ne edellisenä vuonna olivat 1,707 milj. euroa. Ministeriön taseeseen sisältyy vuonna 2023 käyttöön otettu EUSA –järjestelmä, valmisteilla oleva onnettomuuksien ehkäisyn järjestelmä sekä taide-esineet ja arvopaperit, muu omaisuus on siirretty vuonna 2015 valtioneuvoston hallintoyksikköön.

Taseen vastaavassa ennakkomaksujen ja keskeneräiset hankintojen määrä 4,077 milj. euroa oli 2,383 milj. euroa suurempi kuin edellisenä vuonna. Ennakkomaksuihin ja keskeneräisiin hankintoihin sisältyy edellä mainitun valmisteilla olevan onnettomuuksien ehkäisyn järjestelmän menoja.

Muiden aineellisten hyödykkeiden määrä (4 204,70 euroa) ja käyttöomaisuusarvopaperit (7 702,50 euroa) pysyivät aiempien vuosien suuruisina.

Lyhytaikaisten saamisten määrä oli 0,213 milj. euroa laski 0,382 milj. eurolla edellisestä vuodesta. Lyhytaikaiset saamiset koostuvat pääosin myynti- ja las-
kutussaataavista.

Taseen vastattavissa lyhytaikaisen vieraan pääoman määrä (71,218 milj. euroa) laski 34,807 milj. eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Pääasiallisin syy lyhytaikaisen vieraan pääoman määrän muutokseen oli saatujen ennakoiden määrän muutos. Saaduista ennakoista merkittävin oli Euroopan Komission ennakkomaksu (20,075 milj. euroa) 1.1.2024 käynnistyvälle rescEU CBRN-Med-hankkeelle. Vuoden 2022 tilinpäätökseen sisältynyt Euroopan Komission ennakkomaksu (47,876 milj. euroa) vuonna 2023 käynnistyneelle rescEU CBRN-varastointi –hankkeelle siirrettiin momentille 12.26.98 tilivuoden aikana.

Ostovelkojen määrä (5,007 milj. euroa) nousi 1,889 milj. eurolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Siirtovelkojen määrä (17,591 milj. euroa) pieneni edelliseen vuoteen verrattuna 10,271 milj. euroa. Siirtovelat ovat pääosin EU:n sisäisen turvallisuuden rahastojen (EUSA) hankkeiden vuodelle 2023 kuuluvia maksuosuuksia, jotka kirjattiin vuoden 2023 menoksi sen mukaisina kuin virastot ilmoittivat kirjautavansa omissa kirjanpidoissaan kyseisten hankkeiden tuottoja vuodelle 2023. EUSA-hankkeiden siirtovelkakirjausten määrään vaikutti maksuosuuksien

vuosittaisen vaihtelun lisäksi se, että aiemmille vuosille kirjattuja siirtovelkakirjauksia purettiin tilivuoden aikana sekä se, että uuden ohjelmakauden hankkeissa eräille kirjanpitoyksiköille myönnettiin momentin käyttö- ja kirjausoikeus eivätkä ne näin ollen esitä ministeriölle maksutushakemuksia.

Taseen lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan sisältyvä Palosuojelurahaston yhdyttiin saldo 26,391 milj. euroa nousi edellisestä vuodesta 1,582 milj. eurolla. Ostovelkojen määrä (5,006 milj. euroa) kasvoi 1,889 milj. euroa edellisestä vuodesta.

1.8 Sisäisen valvonnan vahvistus- ja arviointilausuma

Valtion talousarviolain (2000/217) 24 b §:n mukaan viraston ja laitoksen on huolehdittava siitä, että sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty sen omassa toiminnassa sekä toiminnassa, josta se vastaa. Sisäisen valvonnan järjestämistä johtaa ja sen asianmukaisuudesta ja riittävydestä vastaa viraston ja laitoksen johto. Lisäksi virastojen ja laitosten sisäisen valvonnan järjestämisestä käsitellään valtion talousarviota koskevan valtioneuvoston asetuksen (1993/1243) pykälissä 69 ja 70.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastaa sisäministeriössä kansliapäällikkö tukenaan osastojen ja erillisyyksiköiden päälliköt. Ministeriön ja sen hallinnonalan työntekijät vastaavat omien tehtäviensä osalta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta. Sisäisen valvonnan ja riskienarvioinnin arviointi- ja varmennustehtävissä ministeriön johdon tukena toimivat sisäisen tarkastuksen yksikkö, kansallisen turvallisuuden yksikön riskienhallinta sekä hallinto- ja kehittämisosaston laillisuusvalvonta. Laillisuusvalvonnalla pyritään estämään ennalta mahdolliset virheet, mutta myös havaitsemaan virheellinen tai lainvastainen toiminta. Sisäministeriön laillisuusvalvonnasta on annettu erillinen ohje.

Sisäministeriön hallinnonalalla sisäisen valvonnan järjestämistä ohjaa määräys (SMDno-2019-2132), jonka tavoitteena on yhdessä muiden sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien ohjeiden kanssa linjata sisäisen valvon-

nan ja riskienhallinnan toimintaperiaatteet. Määräyksen mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanossa ja arvioinnissa noudatetaan soveltuvin osin kansainvälistä sisäisen valvonnan COSO-viitekehystä, johon myös valtiovarain controller-toiminnon sisäisen valvonnan arviointimalli perustuu. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistetulla toimintatavalla varmistetaan talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä tunnistettuihin riskeihin suhteutettujen sisäisen valvonnan kontrollien yhtäläinen toimeenpano.

Riskienhallinta pohjautuu sisäministeriön hallinnonalan riskienhallintapolitiikkaan ja sen perustana on ministeriön hallinnonalan yhteinen riskimalli. Kokonaisvaltaista riskien arviointia kehitettiin tilikauden aikana ja työhön sisältyi myös ministeriön riskienhallintapolitiikan päivittäminen. Ministeriön kriittiset riskit on vastuutettu ko. toimialojen osastoille ja virkamiehille, joiden tehtävänä on riskien hallintakeinojen määrittely ja seuranta. Ministeriön johdolle raportoidaan riskeistä erikseen päätetyn aikataulun mukaisesti.

Sisäisen valvonnan aiemmin tunnistetut kehittämistoimenpiteet olivat seuraavat:

- ohjausympäristö on toimiva, mutta ohjeiden saatavuudessa on kehitettävää
- riskien hallinnan toimintatapaa tulee kehittää, samoin väärinkäytösriskien arviointia
- ilmoittajansuojelulain velvoitteiden täyttäminen

Sisäisen valvonnan itsearvioinnin toimintamallia kehitetään jatkossa ministeriön käytössä olevan Granite-työkalun sisäisen valvonnan moduulin alakohtien karsinnalla ja arviointien järjestelmällisellä aikatauluttamisella.

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät valtion talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet toiminnan tuloksellisuudesta ja laillisuudesta sekä varojen turvaamisesta ja tietojen oikeellisuudesta.

1.9 Arviointien tulokset

Kertomusvuonna ei toteutettu arviointeja.

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Sisäministeriössä ei kertomusvuonna havaittu kirjanpitoyksikön talouden hoidossa tai vastattavana oleviin varoihin tai omaisuuteen liittyviä, toimenpiteisiin johtaneita virheitä tai väärinkäytöksiä.

1.10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Vuonna 2023 tehtiin kaksi yhteensä 908,94 euron suuruista takaisinperintää, joista toinen EUSA-rahastojen AMIF-hankkeelle ja toinen ISF-hankkeelle.

2 Sisäministeriön talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2023	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	9,05				
11.04.01.	Arvonlisävero	9,05				
12.	Sekalaiset tulot	58 162 080,68	99 238 033	99 181 540,70	-56 492,65	100
12.24.99.	Ulkoministeriön hallinnonalan tulot	31 131,85	32 508	32 507,71	0,00	100
12.26.98.	EU:lta saatavat tulot	30 774 636,04	96 611 000	96 554 507,35	-56 492,65	100
	12.26.98.1. Ohjelmakauden 2014 - 2020 tulot	15 930 493,44	13 495 000	4 083 963,12	-9 411 036,88	30
	12.26.98.2. Ohjelmakauden 2021 - 2027 tulot	14 844 142,60	35 240 000	44 594 841,43	9 354 841,43	127
	12.26.98.3. rescEU, CBRN-varastointi		47 876 000	47 875 702,80	-297,20	100
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	27 348 034,29	269 105	269 105,01	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	8 278,50	2 325 421	2 325 420,63	0,00	100
13.	Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	575,12	442	441,61	0,00	100
13.03.01.	Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	575,12	442	441,61	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		58 162 664,85	99 238 475	99 181 982,31	-56 492,65	100

SISÄMINISTERIÖN JULKAISUJA 2024:7

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös2022	Talousarvio2023(TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös2023	VertailuTalousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23.	Valtioneuvoston kanslia	85 000,00	70 550	70 550,00		70 550,00	0,00	0,00	70 550,00	70 550,00	0,00
23.01.03.	Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkka- menot (S2)	85 000,00	70 550	70 550,00		70 550,00	0,00		70 550,00	70 550,00	
	23.01.03.1. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoi- den palkkausmenot	85 000,00	70 550	70 550,00		70 550,00	0,00		70 550,00	70 550,00	
24.	Ulkoministeriön hallinnonala	15 874 293,62	18 351 500	16 932 185,27	1 419 314,67	18 351 499,94	0,00	556 629,85	18 856 429,85	17 152 802,34	1 699 446,04
24.01.29.	Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	30 920,80	51 700	51 699,94		51 699,94	0,00				
	24.01.29.1. Ulkoasiainhallinnon arvonlisäveromenot	30 920,80	51 700	51 699,94		51 699,94	0,00				
24.10.21.	Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (S2)	15 506 372,82	18 114 800	16 842 985,33	1 271 814,67	18 114 800,00	0,00		18 114 800,00	16 842 985,33	1 271 814,67
	24.10.21.01. Siviilikriisinhallinta (EK)	15 346 068,68	17 828 000	16 568 729,17	1 259 270,83	17 828 000,00	0,00		17 828 000,00	16 568 729,17	1 259 270,83
	24.10.21.02. Vaalitarkkailijat (EK)	160 304,14	286 800	274 256,16	12 543,84	286 800,00	0,00		286 800,00	274 256,16	12 543,84
24.90.20.	Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)		185 000	37 500,00	147 500,00	185 000,00	0,00		185 000,00	37 500,00	147 500,00
24.90.68.	Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)	337 000,00						556 629,85	556 629,85	272 317,01	280 131,37
26.	Sisäministeriön hallinnonala	94 391 163,52	83 930 999	43 126 401,37	38 277 512,13	81 403 913,50	2 527 085,72	43 978 647,05	116 980 647,05	53 867 175,93	62 981 041,35
26.01.01.	Sisäministeriön toimintamenot (S2)	18 022 000,00	18 332 000	15 676 119,62	2 655 880,38	18 332 000,00	0,00	3 325 841,15	21 657 841,15	19 001 956,21	2 655 880,38
	26.01.01.1. Toimintamenot (KPY)	17 722 000,00	18 032 000	15 676 119,62	2 355 880,38	18 032 000,00	0,00	3 220 437,54	21 252 437,54	18 896 557,16	2 355 880,38
	26.01.01.5. Radikalisaaion ehkäisy (KPY)	300 000,00	300 000	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	105 403,61	405 403,61	105 399,05	300 000,00
26.01.04.	Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (S2)	2 322 000,00	2 388 000	2 072 809,46	315 190,54	2 388 000,00	0,00	408 339,85	2 796 339,85	2 481 149,31	315 190,54
	26.01.04.2. CMC:n toimintamenot (KPY)	2 322 000,00	2 388 000	2 072 809,46	315 190,54	2 388 000,00	0,00	408 339,85	2 796 339,85	2 481 149,31	315 190,54
26.01.21.	Sisäministeriön hallinnonalan kehittäminen (S2)	1 562 000,00	1 342 000	462 624,25	879 375,75	1 342 000,00	0,00	816 210,80	2 158 210,80	1 278 835,05	879 375,75
26.01.24.	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (S3)	34 000 000,00						27 424 103,98	27 424 103,98	4 097 414,81	23 237 076,36
	26.01.24.1. AMIF (KPY)	23 204 000,00						21 659 621,97	21 659 621,97	1 967 720,22	19 691 901,75
	26.01.24.2. ISF-B (KPY)	9 840 000,00						5 042 329,11	5 042 329,11	1 504 227,00	3 538 102,11
	26.01.24.3. ISF-P (KPY)	10 500,00						10 500,00	10 500,00	3 427,50	7 072,50
	26.01.24.4. EUSA Tekninen tuki (KPY)	945 500,00						711 652,90	711 652,90	622 040,09	0,00
26.01.25.	Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (S3)	4 352 000,00	2 064 000		2 064 000,00	2 064 000,00	0,00	0,00	2 064 000,00		2 064 000,00

SISÄMINISTERIÖN JULKAISUJA 2024:7

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös2022	Talousarvio2023(TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös2023	VertailuTalousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.01.26.	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021-2027 (S3)	24 650 000,00	25 917 000	13 314 042,23	12 602 957,77	25 917 000,00	0,00	9 353 426,61	35 270 426,61	21 201 015,98	14 069 410,63
	26.01.26.1. AMIF perusrahoitus (KPY)	2 541 000,00	8 646 000	3 648 001,66	4 997 998,34	8 646 000,00	0,00	2 429 480,28	11 075 480,28	4 643 158,61	6 432 321,67
	26.01.26.3. ISF (KPY)	4 730 000,00	3 647 000	43 616,44	3 603 383,56	3 647 000,00	0,00	4 600 032,02	8 247 032,02	4 611 518,93	3 635 513,09
	26.01.26.4. BMVI (KPY)	16 379 000,00	11 994 000	9 218 954,02	2 775 045,98	11 994 000,00	0,00	23 914,31	12 017 914,31	9 242 868,33	2 775 045,98
	26.01.26.5. Tekninen apu (KPY)	1 000 000,00	1 630 000	403 470,11	1 226 529,89	1 630 000,00	0,00	1 000 000,00	2 630 000,00	1 403 470,11	1 226 529,89
26.01.27.	EU:n pelastuspalvelumekanismi CBRN-varastointi (S2)		16 623 000	1 579 994,53	15 043 005,47	16 623 000,00	0,00		16 623 000,00	1 579 994,53	15 043 005,47
26.01.29.	Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	972 643,71	1 538 999	1 538 999,22		1 538 999,22	0,00				
26.01.50.	Eräät avustukset (S2)	300 000,00	640 000	515 000,00	125 000,00	640 000,00	0,00	156 000,00	796 000,00	628 187,60	125 000,00
	26.01.50.6. Exit-toiminta ja sen kehittäminen	300 000,00						156 000,00	156 000,00	113 187,60	0,00
	26.01.50.7. Pelastustoimen avustukset		640 000	515 000,00	125 000,00	640 000,00	0,00		640 000,00	515 000,00	125 000,00
26.01.66.	Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille (A)	706 168,14	910 000	777 442,33		777 442,33	132 557,67				
26.10.01.	Poliisitoimen toimintamenot (S2)	245 000,00	450 000	73 966,60	376 033,40	450 000,00	0,00	245 000,00	695 000,00	318 966,60	376 033,40
	26.10.01.4. Sisäministeriön menot (KPY)	245 000,00	450 000	73 966,60	376 033,40	450 000,00	0,00	245 000,00	695 000,00	318 966,60	376 033,40
26.30.01.	Pelastustoimen toimintamenot (S2)	4 477 000,00	5 046 000	1 029 250,37	4 016 749,63	5 046 000,00	0,00	2 167 798,68	7 213 798,68	3 197 049,05	4 016 749,63
	26.30.01.2. Pelastustoimen toimintamenot (KPY)	1 477 000,00	3 046 000	722 696,42	2 323 303,58	3 046 000,00	0,00	871 844,62	3 917 844,62	1 594 541,04	2 323 303,58
	26.30.01.4. Pelastustoimen ICT, SD (KPY)	3 000 000,00	2 000 000	306 553,95	1 693 446,05	2 000 000,00	0,00	1 295 954,06	3 295 954,06	1 602 508,01	1 693 446,05
26.30.20.	Erytysmenot (A)	2 612 851,67	8 480 000	6 085 471,95		6 085 471,95	2 394 528,05				
26.40.01.	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (S2)	169 500,00	200 000	680,81	199 319,19	200 000,00	0,00	81 925,98	281 925,98	82 606,79	199 319,19
	26.40.01.2. Maahanmuuttohallinnon kehittäminen (KPY)	169 500,00	200 000	680,81	199 319,19	200 000,00	0,00	81 925,98	281 925,98	82 606,79	199 319,19
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	1 406 714,70	4 704 337	504 337,28	4 200 000,00	4 704 337,28	0,00	5 070 461,16	9 315 461,16	3 633 778,73	5 576 186,66
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	6 714,70	459 337	459 337,28		459 337,28	0,00				
28.70.05.	Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimenuudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (S3)	1 400 000,00	4 200 000	0,00	4 200 000,00	4 200 000,00	0,00	5 070 461,16	9 270 461,16	3 588 778,73	5 576 186,66

SISÄMINISTERIÖN JULKAISUJA 2024:7

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös2022	Talousarvio2023(TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös2023	VertailuTalousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
	28.70.05.1. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimenuudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus	1 400 000,00	4 200 000	0,00	4 200 000,00	4 200 000,00	0,00	2 807 655,22	7 007 655,22	1 325 972,79	5 576 186,66
	28.70.05.4. Pelastustoimen uudistus (EK) (varattu)							2 262 805,94	2 262 805,94	2 262 805,94	0,00
28.70.06.	Eräät Pohjois-Atlantin puolustusliitto NATO:n jäsenyydestä aiheutuvat menot (S2)		45 000	45 000,00		45 000,00	0,00		45 000,00	45 000,00	0,00
30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala							58 000,00	58 000,00	31 002,00	0,00
30.10.63.	Maaseudun kehittäminen (S3)							58 000,00	58 000,00	31 002,00	0,00
	30.10.63.6. Harvaan asuttujen alueiden elinvoiman ja hyvinvoinnin kehittäminen							58 000,00	58 000,00	31 002,00	0,00
Määrärahatilit yhteensä		111 757 171,84	107 057 386	60 633 473,92	43 896 826,80	104 530 300,72	2 527 085,72	49 663 738,06	145 281 088,06	74 755 309,00	70 256 674,05

3 Sisäministeriön tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2023-31.12.2023		1.1.2022-31.12.2022	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	3 380,00		1 300,00	
Muut toiminnan tuotot	<u>4 984 464,15</u>	4 987 844,15	<u>1 641 771,86</u>	1 643 071,86
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	222 968,10		174 691,15	
Henkilöstökulut	36 663 353,47		33 174 891,08	
Vuokrat	209 030,88		214 329,94	
Palvelujen ostot	36 610 127,78		35 286 814,69	
Muut kulut	4 271 755,78		3 626 777,06	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-3 469 132,29		-1 694 618,75	
Poistot	<u>72 904,95</u>	<u>-74 581 008,67</u>	<u>0,00</u>	<u>-70 782 885,17</u>
JÄÄMÄ I		-69 593 164,52		-69 139 813,31
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	552,42		639,55	
Rahoituskulut	<u>-19,30</u>	533,12	<u>-109,91</u>	529,64
JÄÄMÄ II		-69 592 631,40		-69 139 283,67

	1.1.2023-31.12.2023		1.1.2022-31.12.2022	
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot EU:n toimielimiltä ja muilta elimiltä	<u>94 589 140,00</u>	94 589 140,00	<u>30 774 636,04</u>	30 774 636,04
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle pl. hyvinvointialuehallinto	476 658,71		107 106,27	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	87 513,44		59 741,03	
Siirtotaloudenkulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	1 671 994,77		1 292 734,76	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	2 580 672,61		2 351 682,07	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	<u>182 685,75</u>	<u>-4 999 525,28</u>	<u>311 835,72</u>	<u>-4 123 099,85</u>
JÄÄMÄ III		19 996 983,32		-42 487 747,48
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	0,00		9,05	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-2 041 524,80</u>	<u>-2 041 524,80</u>	<u>-1 026 589,11</u>	<u>-1 026 580,06</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>17 955 458,52</u>		<u>-43 514 327,54</u>

4 Sisäministeriön tase

	31.12.2023		31.12.2022	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot	1 012 989,96		0,00	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>4 077 856,13</u>	5 090 846,09	<u>1 694 618,75</u>	1 694 618,75
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>4 204,70</u>	4 204,70	<u>4 204,70</u>	4 204,70
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>7 702,50</u>	<u>7 702,50</u>	<u>7 702,50</u>	<u>7 702,50</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ		5 102 753,29		1 706 525,95
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	339,28		124 081,13	
Siirtosaamiset	164 178,70		345 595,55	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>48 162,28</u>	212 680,26	<u>124 780,98</u>	594 457,66
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön menotilit	<u>-224,86</u>	<u>-224,86</u>	<u>-232,37</u>	<u>-232,37</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		212 455,40		594 225,29
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>5 315 208,69</u>		<u>2 300 751,24</u>

	31.12.2023		31.12.2022	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-9 948 990,96		-9 948 990,96	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-93 775 681,45		-33 293 932,09	
Pääoman siirrot	19 866 235,05		-16 967 421,82	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>17 955 458,52</u>	-65 902 978,84	<u>-43 514 327,54</u>	-103 724 672,41
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen yhdystilit	26 391 275,02		24 808 780,55	
Saadut ennakot	20 590 898,40		48 208 152,73	
Ostovelat	5 006 712,69		3 117 361,49	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	841 765,52		725 793,76	
Edelleen tilittävät erät	761 028,09		686 236,77	
Siirtovelat	17 590 507,81		27 861 626,37	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>36 000,00</u>	<u>71 218 187,53</u>	<u>617 471,98</u>	<u>106 025 423,65</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		71 218 187,53		106 025 423,65
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>5 315 208,69</u>		<u>2 300 751,24</u>

5 Liitetiedot

5.1 Tilinpäätöslaskelmien liitteet

Liite 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

Liite 2 Nettotuetut tulot ja menot

Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset

Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat

Liite 5 Henkilöstökulujen erittely

Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Liite 8 Rahoitustuotot ja –kulut

Liite 9 Talousarvionaloudesta annetut lainat

Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat

Liite 12 Valtiontakaukset ja –takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Liite 14 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Liite 15 Velan muutokset

Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Liite 18 Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma ja kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Liite 1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten vaikutukset

Ei raportoitavaa.

2. Valuuttakurssi, jolla ulkomaanrahamääräiset velat ja saamiset sekä muut sitoumukset on muutettu Suomen rahaksi

Kirjanpitoyksikkö kuuluu Valtiokonttorin keskitettyjen valuuttatilien käyttäjiin, ja järjestelmään kuuluvien valuuttojen maksut maksetaan Valtiokonttorin pankkitileiltä, ja näihin valuuttoihin liittyvät kurssierot kirjautuvat Valtiokonttorille.

3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja niiden muutokset

Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja –asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät ovat talousarvioasetuksen 66 a §:n mukaisia.

Ministeriön palkkakulujen jaksotus on tehty ottamalla vuoden 2023 kirjanpitoon vain vuoden 2023 loppuun mennessä maksetut palkat. Jaksotus on tehty vastaavalla tavalla jo edellisen vuoden tilinpäätöksessä.

EU:n sisäisen turvallisuuden rahastojen hankkeiden vuodelle 2023 kuuluvat maksuosuudet on kirjattu sisäministeriössä vuoden 2023 menoksi sen mukaisina kuin virastot ovat ilmoittaneet kirjaavansa omissa kirjanpidoissaan kyseisten hankkeiden tuottoja vuodelle 2023.

Vuoden 2023 ostoreskontran sulkemisen jälkeen yli 1000 euron suuruisista valtion ulkopuolelta tulleista laskuista on tehty siirtovelkakirjaukset vuoden 2023 kirjanpitoon ennen kirjanpidon sulkeutumista.

Muutoin menot on kohdennettu suoriteperusteisesti (toimintamenot) tai mak-satuspäätösperusteisesti (siirtotalouden menot).

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuneet tuotot ja kulut sekä talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset

Sisäministeriö on purkanut aiempina vuosina tehtyjä EU:n sisäisen turvallisuuden rahastojen hankkeiden siirtovelkoja saatuaan tiedon virastoissa tehdyistä vastaavista edellisille vuosille kirjattujen EUSA-rahastojen saatavien purkamisesta. Käytössä oleville talousarviotileille tehty siirtovelkakirjausten purut on kirjattu menon oikaisuksi asianomaiselle talousarviotilille ja päättyneille talousarviokirjanpidontileille tehtyjen siirtovelkakirjausten purkamiset on kirjattu tuloarviotilille 12.39.10. Siirtovelkojen purkamiset ovat johtuneen pääosin siitä, että virastojen ilmoittamat saatavat ovat sisältäneet eriä, jotka eivät ole olleet hyväksyttäviä. Vuonna 2023 purettiin tositteella YA-1000000395 myös 1 519 587,00 euron suuruinen hankkeen 2018-1097 vuoden 2020 kirjanpitoon tehty siirtovelkakirjaus joka olisi pitänyt purkaa jo vuonna 2021. Vuonna 2023 tehty menon oikaisu kirjattiin momentille 12.39.10. Syynä vasta vuonna 2023 tehtyyn purkuun oli se, että tieto saatavasta tehdystä purusta saavutti sisäministeriön vasta vuonna 2023.

Valtiovarainministeriön määräyksen TM 1603, VM/23/00.00.00./2016 mukaan tilinpäätöksen liitteellä 1 esitetään aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä. Sisäministeriö ei esitä tässä kohdassa sellaisia eriä, jotka ovat suuruudeltaan alle 5 000 euroa.

Savantum Oy:n 20 089,03 euron suuruinen lasku satelliittipuhelimien kuukausimaksuista joulukuulta 2022 on kirjattu vuoden 2023 kuluksi tositenumeraalla XA-1200000178.

Defence Finance and Accounting Service Romen 6 758,73 euron suuruinen vuotta 2021 koskeva lasku on kirjattu vuoden 2023 kuluksi tositenumeraalla XA-1200000394.

Valtiokonttorin 41 500,00 euron suuruinen lasku oikeudenkäyntien viivästymisestä vuonna 2022 suoritettujen hyvitysten takaisinperinnästä on kirjattu vuoden 2023 kuluksi tositenumeraalla XA-1200002269.

5. Selvitys tiedoista, jotka eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen

Ei raportoitavaa.

6) Selvitys tilinpäätöksen jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin, kun niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Ei raportoitavaa.

Liite 2 Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen		Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2023	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.01.01. Sisäministeriön toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	19 538 468,42	19 632 000	17 765 543,80		20 421 424,18				21 117 126,62	
	Bruttotulot	1 516 468,42	1 300 000	2 089 424,18		2 089 424,18				2 115 170,41	
	Nettomenot	18 022 000,00	18 332 000	15 676 119,62	2 655 880,38	18 332 000,00	0,00	3 325 841,15	21 657 841,15	19 001 956,21	2 655 880,38
26.01.04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	2 436 144,71		2 237 567,92		2 552 758,46				2 645 907,77	
	Bruttotulot	114 144,71		164 758,46		164 758,46				164 758,46	
	Nettomenot	2 322 000,00	2 388 000	2 072 809,46	315 190,54	2 388 000,00	0,00	408 339,85	2 796 339,85	2 481 149,31	315 190,54
26.10.01. Poliisitoimen toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	245 000,00		73 966,60		450 000,00				318 966,60	
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	245 000,00	450 000	73 966,60	376 033,40	450 000,00	0,00	245 000,00	695 000,00	318 966,60	376 033,40
26.30.01. Pelastustoimen toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	4 477 000,00		1 029 250,37		5 046 000,00				3 197 049,05	
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	4 477 000,00	5 046 000	1 029 250,37	4 016 749,63	5 046 000,00	0,00	2 167 798,68	7 213 798,68	3 197 049,05	4 016 749,63
26.40.01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanotto-keskusten toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	169 500,00		680,81		200 000,00				82 606,79	
	Bruttotulot	0,00								0,00	
	Nettomenot	169 500,00	200 000	680,81	199 319,19	200 000,00	0,00	81 925,98	281 925,98	82 606,79	199 319,19

Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 3.

Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
24. Ulkoministeriön hallinnonala		4 181,47
Vuosi 2021		4 181,47
24.90.68 Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö	4 181,47	
26. Sisäministeriön hallinnonala		132 429,77
Vuosi 2021		89 612,81
26.01.24.4 EUSA tekninen tuki (KPY)	89 612,81	
Vuosi 2022		42 816,96
26.01.01.5 Radikalisaation ehkäisy (KPY)	4,56	
26.01.50.6 Exit toiminta ja sen kehittäminen	42 812,40	
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		105 495,77
Vuosi 2021		105 495,77
28.70.05.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimenuudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus	105 495,77	
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala		26 998,00
Vuosi 2021		26 998,00
30.10.63.6 Harvaan asuttujen alueiden elinvoiman ja hyvinvoinnin kehittäminen	26 998,00	
Pääloukat yhteensä		269 105,01
Vuosi 2021		226 288,05
Vuosi 2022		42 816,96

Liite 5 Henkilöstökulujen erittely

	2023	2022
Henkilöstökulut	30 727 514,16	27 890 287,12
Palkat ja palkkiot	30 128 253,20	27 766 706,84
Tulosperusteiset erät	39 156,00	35 798,00
Lomapalkkavelan muutos	560 104,96	87 782,28
Henkilösivukulut	5 935 839,31	5 284 612,96
Eläkekulut	5 305 614,54	4 809 229,57
Muut henkilösivukulut	630 224,77	475 383,39
Yhteensä	36 663 353,47	33 174 900,08
Johdon palkat ja palkkiot, josta	646 658,05	684 484,80
- tulosperusteiset erät	21 532,00	18 789,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	3 285,93	3 760,00
Johto	1 080,00	1 200,00
Muu henkilöstö	2 205,93	2 560,00

Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 6.

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 7.

Liite 8 Rahoitustuotot ja –kulut

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 8.

Liite 9 Talousarviotaloudesta annetut lainat

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 9.

Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2023			31.12.2022				
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus- osuus %	Myyntioi- keuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet		9 674,34	7 702,50			441,61	10 495,94	7 702,50
Aktia Oyj	1 027	9 674,34	7 702,50			441,61	10 495,94	7 702,50
Osakkeet ja osuudet yhteensä								

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Sisäministeriöllä ei ole oman pääoman ehtoisia sijoituksia.

Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 11.

Liite 12 Valtiotakaukset ja –takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	3 638 201,91	2 850 130,00	1 573 141,50	1 573 141,50		5 996 413,00

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio-menot 2023	Määräraha-tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
...						
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä						

Muut monivuotiset vastuut yhteensä	3 638 201,91	2 850 130,00	1 573 141,50	1 573 141,50		5 996 413,00
---	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	--	---------------------

Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 13.

Liite 14 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Nimi	Taseen loppusumma tai varojen määrä	Organisaation toiminta-alue tai varojen käyttötarkoitus
Rahastot		
Palosuojelurahasto	26 391 275,02	Palosuojelurahaston varoja käytetään palo- ja pelastustoimen edistämiseen. Palosuojelurahaston varat muodostuvat palovakuutusmaksuista perittävistä palosuojelumaksuista.

Liitteessä on esitetty rahaston taseen loppusumma.

Liite 15 Velan muutokset

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 15.

Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 16.

Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 17.

Liite 18 Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma ja kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 18.

6 Allekirjoitukset

Tilinpäätöksen hyväksyminen

Olemme tänään hyväksyneet sisäministeriön kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen.

Helsingissä 27.2.2024

Sisäministeri

Mari Rantanen

Kansliapäällikkö

Kirsi Pimiä

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäministeriö PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Inrikesministeriet PB 26, 00023 Statsrådet

www.intermin.fi